कमलामाई नगरपालिका
सिन्धुली

नगर सभाको १७ औं अधिवेशन

मिति: २०८३ असार १० गते, बुधबार

कमलामाई नगरपालिकाको नगर प्रमुख श्री उपेन्द्र कुमार पोखरेलज्यूको अध्यक्षतामा नगर सभाको १७ औं अधिवेशनको प्रथम बैठक तपसिल बमोजिमको उपस्थितिमा बसि छलफल गरियो ।

उपस्थिति:-

दस्तखत	नाम, थर	पद
	श्री उपेन्द्र कुमार पोखरेल	नगर प्रमुख
	श्री मञ्जु देवकोटा	नगर उप-प्रमुख
	श्री नरेश गोले	वडा अध्यक्ष-१
	श्री ईन्द्र वाईबा	वडा अध्यक्ष-२
	श्री खड्ग प्रसाद चौलागाई	वडा अध्यक्ष-३
	श्री महेन्द्र प्रसाद ढकाल	वडा अध्यक्ष-४
	श्री पूर्ण बहादुर खड्का	वडा अध्यक्ष-५
	श्री उज्ज्वल कुमार थापा	वडा अध्यक्ष-६
	श्री कर्ण बहादुर घिसिङ	वडा अध्यक्ष-७
	श्री कोमल कुमार श्रेष्ठ	वडा अध्यक्ष-८
	श्री विनोद प्रधान	वडा अध्यक्ष-९
	श्री दिप बहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष-१०
	श्री राम बहादुर थिङ	वडा अध्यक्ष-११
	श्री भिम बहादुर गुर्मछान	वडा अध्यक्ष-१२

हस्ताक्षर	नाम	पद
	श्री केशर बहादुर कार्की	वडा अध्यक्ष-१३
	श्री राजन न्यौपाने	वडा अध्यक्ष-१४
	श्री शिव कुमारी रायमाझी	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री जमुना कुमारी श्रेष्ठ	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री देवी देवकोटा	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री धन कुमारी श्रेष्ठ	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री उमा विश्वकर्मा	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री राजन ब. भुजेल	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री मान बहादुर दमाई	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री भद्री माया हायु	नगर कार्यपालिका सदस्य
	श्री मनिसा पोखेल	नगर सभा सदस्य
	श्री इन्दु वि.क.	नगर सभा सदस्य
	श्री केशव [illegible]झी	नगर सभा सदस्य
	श्री सुर्य बहादुर पाखिन	नगर सभा सदस्य
	श्री गोमा माया घलान	नगर सभा सदस्य
	श्री सुन्तली कमिनी	नगर सभा सदस्य
	श्री डम्बर बहादुर वम्जन	नगर सभा सदस्य
	श्री पुष्प बहादुर सुनुवार	नगर सभा सदस्य
	श्री कुसा आचार्य	नगर सभा सदस्य
	श्री हिरा कुमारी सार्की	नगर सभा सदस्य
	श्री खेम बहादुर राई (हायु)	नगर सभा सदस्य
	श्री शोभा सिं स्याङ्वा	नगर सभा सदस्य
	श्री श्रीमती गोरी सर्किनी	नगर सभा सदस्य
	श्री युवराज श्रेष्ठ	नगर सभा सदस्य

	श्री कान्छी माया सार्की	नगर सभा सदस्य
	श्री प्रकाश सुनुवार	नगर सभा सदस्य
	श्री कुसुम कुमारी तामाङ	नगर सभा सदस्य
	श्री निर्मला परियार	नगर सभा सदस्य
	श्री खड्ग ध्वज कार्की	नगर सभा सदस्य
	श्री बेन कुमारी बस्नेत	नगर सभा सदस्य
	श्री सोम बहादुर वल	नगर सभा सदस्य
	श्री शुकु लाल लामा	नगर सभा सदस्य
	श्री जीवन माया सुनुवार (ठकुरी)	नगर सभा सदस्य
	श्री जानुका कुमारी विश्वकर्मा	नगर सभा सदस्य
	श्री ढलक बहादुर स्याङतान	नगर सभा सदस्य
	श्री ईन्द्र बहादुर बस्नेत	नगर सभा सदस्य
	श्री गिता कुमारी मगर	नगर सभा सदस्य
	श्री मिरा कुमारी दमाई	नगर सभा सदस्य
	श्री दिनेश न्यौपाने	नगर सभा सदस्य
	श्री गोविन्द ढुङ्गेल	नगर सभा सदस्य
	श्री कर्ण माया आले	नगर सभा सदस्य
	श्री चमेली माया सार्की	नगर सभा सदस्य
	श्री गुण हरी पौडेल	नगर सभा सदस्य
	श्री कमल कुमार कार्की	नगर सभा सदस्य
	श्री लाल कुमारी पाण्डे	नगर सभा सदस्य
	श्री उषा विश्वकर्मा	नगर सभा सदस्य
	श्री अजय तामाङ लामा	नगर सभा सदस्य
	श्री रुद्र बहादुर राना मगर	नगर सभा सदस्य

	श्री डम्बर कुमारी सिदाली मगर	नगर सभा सदस्य
	श्री मुना पर्श्यार	नगर सभा सदस्य
	श्री कुल बहादुर तामाङ	नगर सभा सदस्य
	श्री केशर बहादुर भुजेल	नगर सभा सदस्य
	श्री विमला कामी	नगर सभा सदस्य
	श्री रित बहादुर पहरी	नगर सभा सदस्य
	श्री भुवन बहादुर माभ्ही	नगर सभा सदस्य
	श्री तारा माभ्ही	नगर सभा सदस्य
	श्री पवित्रा विश्वकर्मा	नगर सभा सदस्य
	श्री ध्रुव वहादुर माभ्ही	नगर सभा सदस्य
	श्री बुद्धि लाल अधिकारी	नगर सभा सदस्य
	श्री किरण निधि तिवारी	प्र.प्र.अ./सचिव

'स्वच्छ, सफा र समृद्ध शहर, हिमाल र तराईको मिलनबन्दु कमलामाई नगर'

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

कमलामाई नगरपालिका

नगरसभाको १७ औं अधिवेशनको प्रथम बैठक

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम

मिति २०८३-०३-१० गते बुधवार

कमलामाई नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

सिन्धुली

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

कमलामाई नगरपालिका सिन्धुली

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रम

कमलामाई नगरपालिकाका उपप्रमुख, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत,
नगर सभाका सबै सदस्यज्यूहरु, सम्पूर्ण राष्ट्रसेवक कर्मचारी मित्रहरु तथा आदरणीय कमलामाई नगरवासी दिदिबहिनी तथा दाजुभाइहरु,

१. कमलामाई नगरपालिकाको यस गरिमामय नगरसभाको सत्रौं अधिवेशन समक्ष आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा म अत्यन्त गौरवान्वित भएको छु। यस महत्वपूर्ण अवसरमा उपस्थित सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू तथा सम्पूर्ण नगरवासी दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरूमा हार्दिक स्वागत तथा सम्मान व्यक्त गर्दछु।

२. यस अवसरमा राष्ट्र, लोकतन्त्र, सामाजिक न्याय, नागरिक अधिकार तथा संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि विभिन्न आन्दोलनहरूमा आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात– अज्ञात सहिदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। साथै परिवर्तन, समावेशिता र लोकतान्त्रिक मूल्य स्थापनाका लागि योगदान पुऱ्याउनुहुने अग्रज व्यक्तित्वहरू, घाइते तथा अपाङ्गता भएका योद्धाहरू र सम्पूर्ण नेपाली जनताप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।

३. जनताको विश्वास र अपेक्षाको आधारमा प्राप्त जिम्मेवारीको यो पाँचौं वर्षमा प्रवेश गरिरहँदा विगतका उपलब्धिहरूलाई संस्थागत गर्ने, अधुरा कार्यहरूलाई पूर्णता दिने तथा आगामी पुस्ताका लागि दिगो विकासको आधार निर्माण गर्ने दृढ संकल्पका साथ हामी अगाडि बढेका छौं। सुशासन, पारदर्शिता, उत्तरदायित्व, आर्थिक अनुशासन, डिजिटल सेवा प्रवाह तथा नागरिकमैत्री प्रशासनलाई विकासको मूल आधार बनाइनेछ।

४. विश्वव्यापी आर्थिक अस्थिरता, विभिन्न क्षेत्रमा देखिएका युद्ध तथा भूराजनीतिक तनावका कारण पेट्रोलियम पदार्थ लगायत अत्यावश्यक वस्तुको मूल्यवृद्धिले समग्र अर्थतन्त्रमा दबाव सिर्जना गरेको छ। साथै संघ तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने वित्तीय हस्तान्तरण र राजस्व बाँडफाँडको रकम समयमा तथा अपेक्षित रूपमा प्राप्त हुन नसक्दा स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन थप चुनौतीपूर्ण बनेको छ। यस्ता चुनौतीका बीच पनि

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

उपलब्ध स्रोत, साधन र क्षमताको उच्चतम प्रयोग गर्दै कमलामाई नगरपालिकाले विकास निर्माण, सेवा प्रवाह र नागरिक समृद्धिको यात्रालाई निरन्तरता दिएको छ।

५. विगतका वर्षहरूमा नगरपालिकाले संस्थागत सुधार, कानुनी तथा प्रशासनिक व्यवस्था सुदृढीकरण, सेवा प्रवाह सुधार, वडा सशक्तीकरण तथा विकास व्यवस्थापनका क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेको छ। नागरिकको घरदैलोमै सेवा र विकास पुऱ्याउने उद्देश्यले वडा केन्द्रित योजना प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।

६. यसै आ.व. को भाद्र २३ र २४ गते कमलामाई नगरपालिकाले अकल्पनीय गतिविधीको सामना गर्नु पर्यो । आन्दोलनको नाममा आगजनी र तोडफोडका दुर्दान्त कृत्यले नगरपालिका तथा वडा भवनलाई खरानी बनाउने कार्य भयो । यसले नगरको विकास र समृद्धिलाई दशक पछाडि मात्र धकेलेन की कार्यालयका महत्वपूर्ण अभिलेख तथा कागजात समेत नष्ट भयो । लोकतान्त्रीक व्यवस्थालाई समेत कमजोर बनाउने काम भयो । हामी भय र निरुत्साहको प्रभावमा छैनौं । तत्काले खरानीबाट उठ्ने कुरामा हामी एकमत रह्यौं र सो अनुसार सत्प्रयास गर्यौं । अहिले कमलामाईका जनतालाई प्रदान गरिने सेवा पुरानै लयमा आइपुगेको छ भने प्राथमिकता योजनाहरुलाई आजको यस सम्मानित सभामा पेश गरेका छौं ।

७. दुग्ध क्षेत्रको आधुनिकीकरण, उत्पादकत्व वृद्धि तथा कृषकको आयआर्जन अभिवृद्धि गर्ने उद्देश्यले कमलामाई नगरपालिकामा सञ्चालन हुन लागेको "Enhancing Productivity and Dairy Value Chain in Korea-Nepal Model Dairy Village in Sindhuli" परियोजना प्राप्तिका लागि महत्वपूर्ण सहयोग र सहकार्य गर्नुहुने नेपाल सरकार, गणतन्त्र कोरिया सरकार (MAFRA), हेफर कोरिया तथा हेफर नेपालप्रति हार्दिक धन्यवाद व्यक्त गर्दै परियोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयनमार्फत स्थानीय दुग्ध क्षेत्रको रूपान्तरण र आर्थिक समृद्धि हासिल गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।

८. बढ्दो जनअपेक्षा, सीमित स्रोतसाधन र बदलिंदो परिवेशलाई अवसरका रूपमा ग्रहण गर्दै उत्पादन, रोजगारी, सुशासन तथा नागरिकमैत्री सेवा प्रवाहमार्फत समृद्ध कमलामाई निर्माणको लक्ष्य हासिल गर्ने दृढ संकल्पका साथ आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गरेको छु।

आदरणीय नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

९. अब म कमलामाई नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएका आधारहरू संक्षेपमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु। नेपालको

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

संविधानको मर्म र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐनको भावना, संघ तथा प्रदेश सरकारका नीति तथा प्राथमिकता, दिगो विकासका लक्ष्य, नगरवासीका आवश्यकता र अपेक्षा, उपलब्ध स्रोत– साधन र सम्भावना, सुशासन, सामाजिक न्याय, समावेशी विकास, वातावरण संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन तथा समृद्ध कमलामाई निर्माणको साझा संकल्पलाई यस नीति तथा कार्यक्रमको मार्गदर्शक आधारका रूपमा ग्रहण गरिएको छ।

१०. बदलिँदो समयको चुनौती, बढ्दो जनअपेक्षा र कमलामाई नगरपालिकाका सम्भावनालाई अवसरमा रूपान्तरण गर्दै सुशासन, उत्पादन, रोजगारी, पर्यटन, दिगो पूर्वाधार तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाहमार्फत आत्मनिर्भर, समृद्ध र नागरिकमैत्री कमलामाई निर्माण गर्नु यस नीति तथा कार्यक्रमको मूल उद्देश्य रहेको छ।

११. विगत चार वर्षको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा

आदरणीय नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचनपश्चात यस नगरसभाबाट स्वीकृत नीति, कार्यक्रम तथा बजेटको कार्यान्वयनबाट कमलामाई नगरपालिकाले पूर्वाधार विकास, शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पर्यटन, सामाजिक विकास तथा सेवा प्रवाहका क्षेत्रमा महत्वपूर्ण उपलब्धि हासिल गरेको छ। यस अवधिमा प्रशासनिक तथा संस्थागत सुधार, डिजिटल सेवा विस्तार, राजस्व व्यवस्थापन, सामाजिक सुरक्षा, कृषि तथा पर्यटन प्रवर्द्धन लगायतका क्षेत्रमा उल्लेखनीय प्रगति भएको छ।

यद्यपि सीमित स्रोतसाधन, वित्तीय हस्तान्तरणमा देखिएको अनिश्चितता तथा बढ्दो जनअपेक्षाका कारण केही कार्यहरू अपेक्षित गतिमा सम्पन्न हुन सकेका छैनन् । तथापि प्राप्त उपलब्धिलाई संस्थागत गर्दै र अपुरा कार्यलाई पूर्णता दिँदै समृद्ध, सुशासित र नागरिकमैत्री कमलामाई निर्माणको यात्रालाई निरन्तर अगाडि बढाइनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

अब म कमलामाई नगरपालिकाको आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति र कार्यक्रम यस नगरसभाको बैठकमा प्रस्तुत गर्न चाहन्छु।

१. आर्थिक विकास सम्बन्धि नीति :

(क) कृषि :

१. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवा तथा बेरोजगार जनशक्तिलाई कृषि उद्यम, पशुपालन तथा सामूहिक खेतीतर्फ आकर्षित गरी उत्पादन र रोजगारी अभिवृद्धि गरिनेछ।

२. कृषि योग्य जमिनको संरक्षण, बाँझो तथा नदी उकास क्षेत्रको उपयोग, सिँचाइ विस्तार र आधुनिक प्रविधिको प्रयोगमार्फत कृषि उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि गरिनेछ।

३. किसान सूचीकरण, माटो परीक्षण, बीउबिजन, प्राविधिक सेवा तथा कृषि यान्त्रिकीकरणलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।

४. प्राङ्गारिक तथा जैविक खेती, फलफूल, तरकारी, बेमौसमी तथा उच्च मूल्यका बालीहरूको व्यवसायिक उत्पादनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

५. कृषि तथा पशुपन्छी क्षेत्रमा सीपमूलक तालिम, प्रविधि हस्तान्तरण र उत्कृष्ट कृषक सम्मान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

६. स्थानीय कृषि उत्पादनको संकलन, भण्डारण, बजारीकरण तथा मूल्य श्रृंखला विकासका लागि कृषक समूह, सहकारी र निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिनेछ।

७. "उत्पादन, उद्यमशीलता र आत्मनिर्भरता" को अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै कृषि क्षेत्रलाई नगरको आर्थिक समृद्धिको प्रमुख आधारका रूपमा विकास गरिनेछ।

(ख) पशु

१. दुग्ध तथा पशुजन्य उत्पादनको उत्पादकत्व वृद्धि, लागत न्यूनीकरण र कृषकको आय अभिवृद्धिका लागि उन्नत घाँस विकास, नश्ल सुधार तथा आधुनिक पशुपालन प्रविधिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

२. पशु स्वास्थ्य सेवामा सेवा पहुँच सुनिश्चित गर्दै निःशुल्क तथा सहुलियतपूर्ण उपचार, खोप, कृत्रिम गर्भाधान तथा रोग नियन्त्रण कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।

३. रेबिज, खोरेत लगायतका संक्रामक तथा जुनोटिक रोग नियन्त्रणका लागि सचेतना, निगरानी र खोप कार्यक्रमलाई सुदृढ बनाउँदै स्वस्थ पशुपालन प्रवर्द्धन गरिनेछ।

४. व्यावसायिक पशुपालन, डेरी उद्योग तथा पशुजन्य उत्पादनको मूल्य शृङ्खला विकासका लागि उत्पादन, प्रशोधन, भण्डारण र बजारीकरणमा सहकार्य तथा लगानी प्रवर्द्धन गरिनेछ।

५. पशुपालक कृषकलाई उत्पादनमा आधारित प्रोत्साहन, पशु बीमा, प्राविधिक सेवा तथा सीप विकास कार्यक्रम मार्फत व्यवसायिक पशुपालनतर्फ आकर्षित गरिनेछ।

६. कमलामाई नगरपालिकालाई दुग्ध उत्पादन तथा डेरी विकासको नमूना क्षेत्रका रूपमा विकास गर्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय साझेदारीमा सञ्चालित कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

७. सुरक्षित, स्वच्छ र गुणस्तरीय पशुजन्य उत्पादनको प्रवर्द्धन गर्दै पशुपालन क्षेत्रलाई रोजगारी, उद्यमशीलता र स्थानीय आर्थिक समृद्धिको प्रमुख आधारका रूपमा विकास गरिनेछ।

(ग) उद्योग, वाणिज्य तथा उद्यम विकास नीति :

१. स्थानीय स्रोत, सीप, श्रम र प्रविधिमा आधारित उद्योग, लघु उद्यम तथा स्वरोजगारमूलक व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्दै उत्पादन र रोजगारी सिर्जनामा जोड दिइनेछ।

२. वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवा, महिला तथा उद्यमशील जनशक्तिलाई उद्यम स्थापना, व्यवसाय विस्तार, सीप विकास तथा प्रविधि हस्तान्तरणमार्फत आत्मनिर्भर बनाइनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

३. स्थानीय उत्पादनको ब्रान्डिङ, [illegible] बजारीकरण तथा डिजिटल प्रवर्द्धन मार्फत "कमलामाईका उत्पादन" लाई प्रतिस्पर्धी र बजारमुखी बनाइनेछ।

४. उद्योग, व्यवसाय, कृषि तथा पर्यटन क्षेत्रबीच अन्तरसम्बन्ध विकास गर्दै निजी क्षेत्र, सहकारी तथा उद्योग वाणिज्य संघसँगको सहकार्यलाई सुदृढ गरिनेछ।

५. औद्योगिक तथा व्यावसायिक सम्भावनाको पहिचान गरी लगानीमैत्री वातावरण निर्माण, उद्योग दर्ता तथा व्यवसाय प्रवर्द्धनलाई सहज र प्रविधिमैत्री बनाइनेछ।

६. उपभोक्ताको हकहित संरक्षण, स्वस्थ प्रतिस्पर्धा तथा गुणस्तरीय वस्तु र सेवाको सुनिश्चितताका लागि नियमित बजार अनुगमन तथा नियमनलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।

७. नवप्रवर्तन, उद्यमशीलता र स्थानीय आर्थिक सशक्तीकरणलाई प्रोत्साहन गर्दै उद्योग तथा व्यवसाय क्षेत्रलाई नगरको समृद्धिको प्रमुख आधारका रूपमा विकास गरिनेछ।

(घ) पर्यटन

१. धार्मिक, ऐतिहासिक, सांस्कृतिक तथा प्राकृतिक सम्पदाको संरक्षण, प्रवर्द्धन र ब्रान्डिङमार्फत कमलामाईलाई आकर्षक पर्यटन गन्तव्यका रूपमा विकास गरिनेछ।

२. वडा नं. २ स्थित **सरस्वती छाँगा** मा आवश्यक पर्यटन पूर्वाधार विकास गरी आन्तरिक पर्यटनको प्रमुख आकर्षण केन्द्रका रूपमा विकास गरिनेछ तथा **त्र्यम्बकेश्वर–गौतमी गुफा** क्षेत्रलाई धार्मिक तथा आध्यात्मिक पर्यटन गन्तव्यका रूपमा प्रवर्द्धन गरिनेछ।

३. **सिन्धुलीगढी, कमलामाई** मन्दिर लगायतका प्रमुख पर्यटकीय स्थलहरूलाई एकीकृत पर्यटन सर्किटमा आवद्ध गर्दै पहुँच, पूर्वाधार, सूचना तथा प्रचारप्रसारलाई सुदृढ बनाइनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

(ङ) भूमि तथा सहकारी

१. सार्वजनिक, सरकारी तथा सामुदायिक जग्गाको संरक्षण, अभिलेखीकरण र डिजिटल व्यवस्थापनलाई सुदृढ गर्दै भू-उपयोग नीति तथा प्रचलित कानुनबमोजिम जग्गाको समुचित उपयोग सुनिश्चित गरिनेछ।

२. भूमिहीन दलित, सुकुम्बासी तथा अव्यवस्थित वसोवासीको समस्या समाधानका लागि सम्बन्धित निकायसँग समन्वय गरी जग्गाधनी प्रमाणपत्र वितरण तथा भूमि व्यवस्थापन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ।

३. सहकारी संस्थाको सुशासन, वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता र उत्पादनमुखी परिचालनलाई प्रवर्द्धन गर्दै सहकारी क्षेत्रलाई स्थानीय आर्थिक विकास र रोजगारीको महत्वपूर्ण आधारका रूपमा विकास गरिनेछ।

(च) खानी तथा खनिज

१. वातावरणीय प्रभावलाई न्यूनतम हुने गरी स्वीकृत IEE प्रतिवेदन, उत्खनन योग्य परिमाण तथा प्रचलित कानुनबमोजिम नदीजन्य पदार्थको उत्खनन, संकलन तथा बिक्री वितरण गरिनेछ। प्रदेश तथा स्थानीय तहको साझा अधिकार क्षेत्रलाई सम्मान गर्दै प्रदेश सरकारवाट स्वीकृत दररेट तथा मापदण्डका आधारमा ठेक्का व्यवस्थापन र राजस्व परिचालन गरिनेछ।

(छ) रोजगार प्रवर्द्धन तथा गरिवी न्यूनीकरण

१. रोजगार सेवा केन्द्रलाई थप प्रभावकारी बनाउँदै सूचीकृत बेरोजगार, विपन्न तथा वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केका युवालाई सीप विकास, उद्यमशीलता र स्वरोजगारका अवसरसँग आवद्ध गरिनेछ।

२. स्थानीय आवश्यकता र बजार मागअनुसार सीपमूलक तालिम, सीप प्रमाणीकरण तथा उत्पादनमूलक रोजगारीका कार्यक्रम सञ्चालन गरी युवा जनशक्तिलाई स्थानीय स्तरमै रोजगारी सिर्जना गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ।

३. "श्रमको सम्मान, समृद्धिको आधार" भन्ने मान्यतालाई आत्मसात् गर्दै राष्ट्रिय रोजगार प्रवर्दन कार्यक्रम लगायतका [illegible]मूलक कार्यक्रमलाई प्रभावकारी

रूपमा सञ्चालन गरी गरिवी न्यूनीकरण र श्रमिक हित संरक्षणमा जोड दिइनेछ।

२. सामाजिक विकास सम्बन्धी नीति :

(क) स्वास्थ्य सेवा :

१. गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवा सबै नागरिकको पहुँचमा पुऱ्याउन आधारभूत स्वास्थ्य संस्था, औषधि, उपकरण तथा जनशक्ति व्यवस्थापनलाई थप सुदृढ गरिनेछ।

२. सुरक्षित मातृत्व, शिशु तथा बाल स्वास्थ्य, पोषण, पूर्ण खोप सुनिश्चितता र किशोर– किशोरी स्वास्थ्य प्रवर्द्धन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ।

३. नसर्ने रोग, मानसिक स्वास्थ्य, क्षयरोग तथा अन्य जनस्वास्थ्य चुनौतीहरूको रोकथाम, परीक्षण र उपचार सेवालाई समुदायस्तरसम्म विस्तार गरिनेछ।

४. दुर्गम वस्ती तथा सेवा पहुँचबाट टाढा रहेका समुदायमा विशेषज्ञ चिकित्सकसहितको स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्दै ज्येष्ठ नागरिक, विपन्न तथा असहाय नागरिक लक्षित स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ।

५. महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका, स्वास्थ्यकर्मी तथा सरोकारवालाको सहकार्यलाई सुदृढ गर्दै प्रविधिमैत्री, उत्तरदायी र नागरिकमैत्री स्वास्थ्य सेवा प्रणालीको विकास गरिनेछ।

(ख) शिक्षा :

१. गुणस्तरीय, प्रविधिमैत्री, सीपयुक्त तथा जीवनोपयोगी शिक्षामार्फत सक्षम र प्रतिस्पर्धी मानव पूँजी निर्माणमा जोड दिइनेछ।

२. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि, सिकाइ उपलब्धि सुधार तथा विद्यालय व्यवस्थापनलाई थप उत्तरदायी र नतिजामुखी बनाइनेछ।

३. सूचना प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ, डिजिटल सामग्रीको प्रयोग तथा विद्यालयहरूको क्रमिक डिजिटल रूपान्तरणलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

४. प्राविधिक, व्यावसायिक तथा सीपमूलक शिक्षालाई स्थानीय श्रम बजार र रोजगारीसँग आबद्ध गर्दै विद्यालय तहदेखि उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गरिनेछ।

५. बालमैत्री, समावेशी, लैङ्गिक समानता तथा अपाङ्गतामैत्री शैक्षिक वातावरण निर्माण गर्दै शिक्षामा सबैको पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ।

६. शिक्षक, प्रधानाध्यापक तथा विद्यालय व्यवस्थापन पक्षको क्षमता विकास, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन र नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ।

७. "सिकाइसँग सीप, सीपसँग रोजगार" भन्ने अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै शिक्षा क्षेत्रलाई स्थानीय आवश्यकता, प्रविधि, संस्कृति तथा विकासका प्राथमिकतासँग जोड्दै लगिनेछ।

(ग) **लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण :**

१. महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक, बालबालिका तथा विपन्न समुदायको सम्मानजनक सहभागिता, अवसरमा समान पहुँच र सामाजिक सुरक्षालाई सुनिश्चित गर्दै समावेशी तथा न्यायपूर्ण समाज निर्माणमा जोड दिइनेछ।

२. लैङ्गिक हिंसा, बालविवाह, विभेद तथा सामाजिक कुरीतिविरुद्ध सचेतना, संरक्षण, पुनःस्थापना र न्यायमा पहुँच अभिवृद्धि गर्दै कमलामाईलाई सुरक्षित, समानतामूलक तथा लैङ्गिकमैत्री नगरका रूपमा विकास गरिनेछ।

३. युवा, महिला तथा लक्षित समुदायको सीप, उद्यमशीलता र स्वरोजगार अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै सुरक्षित आप्रवासन, वैदेशिक रोजगारबाट फर्किएका नागरिकको पुनःएकीकरण तथा आत्मनिर्भरता प्रवर्द्धन गरिनेछ।

४. नगरपालिका क्षेत्रमा बालमैत्री स्थानीय शासन प्रवर्द्धन गरिनेछ ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

(घ) संस्कृति संरक्षण :

१. कमलामाईको मौलिक कला, संस्कृति, भाषा, परम्परा तथा सामाजिक सद्भावको संरक्षण, संवर्द्धन र पुस्तान्तरणलाई प्राथमिकता दिइनेछ। वडा नं. ३ स्थित कला घर सिन्धुली लगायत सांस्कृतिक संस्थाहरुले स्थानीय पहिचान, कला, संस्कृति तथा पर्यटन प्रवर्द्धनमा पुऱ्याएको योगदानको कदर गर्दै सहकार्य र सहयोगलाई निरन्तरता दिइनेछ।

(ङ) खेलकुद :

१. कमलामाई नगर खेलकुद विकास समितिलाई थप सुदृढ, सक्रिय र परिणाममुखी बनाउँदै वडा तथा नगरस्तरीय खेलकुद गतिविधि, मेयर/उपमेयर कप, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड लगायतका प्रतियोगितालाई निरन्तरता दिइनेछ।

२. विद्यालय, क्लब तथा समुदायसँगको सहकार्यमा प्रतिभावान खेलाडीको पहिचान, प्रशिक्षण, क्षमता विकास र प्रोत्साहनमार्फत व्यावसायिक तथा प्रतिस्पर्धी खेलाडी उत्पादनमा जोड दिइनेछ।

३. खेलकुद पूर्वाधारको संरक्षण, स्तरोन्नति तथा विस्तार गर्दै खेलमैदान, प्रशिक्षण र खेल सामग्रीको पहुँच अभिवृद्धि गरी स्वस्थ, अनुशासित र सिर्जनशील युवा पुस्ता निर्माणमा खेलकुद क्षेत्रलाई प्रभावकारी माध्यमका रूपमा विकास गरिनेछ।

आदरणीय, नगरसभा सदस्यज्यूहरु,

३. पूर्वाधार विकास नीति : (सडक, यातायात, विद्युत, खानेपानी एवम् आवास समेत)

१. सीमित स्रोतसाधनको अधिकतम उपयोग गर्दै नयाँ आयोजना भन्दा सञ्चालनमा रहेका तथा अधुरा पूर्वाधार आयोजनालाई प्राथमिकताका साथ सम्पन्न गरी परिणाममुखी विकासमा जोड दिइनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

[illegible] आवधिक योजना, यातायात गुरुयोजना तथा भू-उपयोग नीतिअनुरूप सडक, [illegible], खानेपानी, सिँचाइ तथा शहरी पूर्वाधारको योजनाबद्ध र सन्तुलित विकास गरिनेछ।

३. बाह्रै महिना सञ्चालनयोग्य सडक सञ्जाल विस्तार, सडक स्तरोन्नति, आवश्यक संरचना निर्माण तथा सुरक्षित यातायात पूर्वाधार विकासलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

४. खानेपानी, मुहान संरक्षण, पोखरी पुनर्जीवन, सिँचाइ तथा जलस्रोत व्यवस्थापनका कार्यक्रमलाई जलवायु अनुकूल विकाससँग आबद्ध गर्दै कृषि उत्पादन र जनजीवनसँग जोडिने गरी कार्यान्वयन गरिनेछ।

५. बाढी, पहिरो, नदी कटान तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि तटबन्ध, संरक्षण संरचना तथा विपद् प्रतिरोधी पूर्वाधार निर्माणलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

६. उज्यालो तथा सुरक्षित नगर निर्माणका लागि हाइमास्ट लाइट, सडक बत्ती, सीसी क्यामेरा, विद्युत तथा सूचना प्रविधिमैत्री पूर्वाधार विस्तारलाई निरन्तरता दिइनेछ।

७. शहरीकरणलाई व्यवस्थित बनाउन भवन निर्माण मापदण्ड, नक्सापास प्रणाली, हरित पूर्वाधार, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण तथा प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

४. वातावरण, फोहोरमैला तथा विपद व्यवस्थापन

१. जलवायु परिवर्तनका असर न्यूनीकरण तथा अनुकूलनका कार्यक्रमलाई स्थानीय आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयन गर्दै जलस्रोत, सिमसार, मुहान, पोखरी तथा जैविक विविधताको संरक्षणलाई प्राथमिकता दिइनेछ।

२. कमलामाई नगरपालिकाले आफ्नै जनशक्तिबाट सञ्चालन गर्दै आएको फोहरमैला व्यवस्थापन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी, दिगो र वातावरणमैत्री बनाउँदै फोहरको स्रोतमै वर्गीकरण, पुन:प्रयोग तथा सरसफाइ प्रवर्द्धनमा जोड दिइनेछ।

३. पूर्ण सरसफाइयुक्त तथा हरित नगर निर्माणका लागि टोल विकास संस्था, विद्यालय, सामुदायिक वन तथा नागरिक समाजसँगको सहकार्यलाई सुदृढ गर्दै प्लास्टिकजन्य प्रदूषण न्यूनीकरण अभियानलाई प्रभावकारी बनाइनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

४. नदी कटान, बाढी, पहिरो जस्ता अन्य विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि जैविक इन्जिनियरिङ, तटबन्ध, वर्षा पानी व्यवस्थापन तथा विपद् पूर्वतयारीका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

५. प्राकृतिक स्रोत तथा नदीजन्य पदार्थको दिगो उपयोग सुनिश्चित गर्दै वातावरणीय सन्तुलन, सार्वजनिक सरसफाइ र विपद् उत्थानशील विकासलाई नगर विकासको अभिन्न आधारका रूपमा स्थापित गरिनेछ।

५. सुशासन तथा संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह

(क) सामान्य सेवा प्रवाह तथा मानव संसाधन

१. १६औं नगरसभाबाट पारित संगठन तथा व्यवस्थापन (O&M) सर्वेक्षण प्रतिवेदनलाई कार्यान्वयन गर्दै प्रतिवेदनबमोजिमको शाखागत तथा संगठनात्मक संरचना लागू गरी आगामी श्रावण महिनादेखि सेवा प्रवाहलाई थप व्यवस्थित, प्रभावकारी र नागरिकमैत्री बनाइनेछ। साथै संघीय सरकारको राष्ट्रिय O&M मापदण्ड, नीतिगत व्यवस्था तथा प्राप्त मार्गदर्शनलाई क्रमशः अवलम्बन गर्दै आवश्यक सुधारहरू चरणबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ।

२. सुशासन, पारदर्शिता, जवाफदेहिता तथा आचारसंहिताको प्रभावकारी पालना सुनिश्चित गर्दै नागरिक सन्तुष्टि सर्वेक्षण, सार्वजनिक सुनुवाइ, गुनासो व्यवस्थापन तथा प्रविधिमैत्री सेवा प्रवाहलाई थप सुदृढ गरिनेछ।

(ख) सुचना प्रविधि , अभिलेख र नवप्रवर्तन व्यवस्थापन :

१. सुशासन, पारदर्शिता, जवाफदेहिता तथा नागरिकको सूचनामा पहुँच अभिवृद्धि गर्न सूचना प्रविधिमा आधारित सेवा प्रवाह, अभिलेख व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सूचना प्रणालीलाई थप सुदृढ गरिनेछ।

२. वडा कार्यालय, सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था तथा नगरपालिकाका सेवा केन्द्रहरूमा डिजिटल पूर्वाधार, इन्टरनेट सेवा

[illegible] सरकारबाट स्वीकृत विधुतीय प्रणालीहरूको प्रभावकारी [illegible] गर्दै ई-गभर्नेन्सलाई विस्तार गरिनेछ।

३. कृत्रिम बौद्धिकता (AI), डिजिटल प्रविधि तथा नवप्रवर्तनको उपयोगलाई प्रोत्साहन गर्दै जनप्रतिनिधि, कर्मचारी तथा नागरिकको डिजिटल क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

४. सुरक्षित, छिटो, सरल र नागरिकमैत्री सेवा प्रवाहका लागि डिजिटल सूचना प्रवाह, साइबर सुरक्षा, डेटा व्यवस्थापन तथा प्रविधिमैत्री प्रशासनिक प्रणालीलाई क्रमशः सुदृढ गर्दै लगिनेछ।

(ग) सुरक्षा व्यवस्थापन

१. कमलामाई नगरपालिकाको शान्ति, सुरक्षा तथा सार्वजनिक सुव्यवस्था सुदृढ गर्न नगर प्रहरीको क्षमता अभिवृद्धि, आवश्यक तालिम तथा स्रोत–साधन व्यवस्थापन गर्दै नगर प्रहरी सेवालाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।

२. नेपाल प्रहरी तथा अन्य सुरक्षा निकायसँगको समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढ गर्दै सीसीटीभी निगरानी प्रणालीको विस्तार, सार्वजनिक स्थलको सुरक्षा व्यवस्थापन तथा प्रविधिमा आधारित सुरक्षा प्रणालीमार्फत सुरक्षित, व्यवस्थित र नागरिकमैत्री नगर निर्माणमा जोड दिइनेछ।

(घ) न्याय सम्पादन

१. न्यायिक समितिको कार्यसम्पादनलाई थप प्रभावकारी, निष्पक्ष र नागरिकमैत्री बनाउँदै वडा कार्यालय, जिल्ला अदालत, सुरक्षा निकाय तथा सम्बन्धित सरकारी निकायहरूसँगको समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढ गरिनेछ।

२. स्थानीय स्तरमा उत्पन्न विवादलाई मेलमिलापको माध्यमबाट समाधान गर्ने व्यवस्थालाई प्रभावकारी बनाउँदै मेलमिलापकर्ताको क्षमता अभिवृद्धि, कानुनी सचेतना तथा वडा तहसम्म न्यायमा सहज पहुँच सुनिश्चित गरिनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

(ङ) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन

१. सुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहितालाई सुदृढ गर्न नगरपालिकाको आय–व्यय, निर्णय, योजना तथा कार्यक्रमको प्रगति विवरण नियमित रूपमा सार्वजनिक गरिनेछ तथा नागरिक सहभागितामा आधारित उत्तरदायी शासन प्रणालीलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ।

२. करको दरभन्दा करको दायरा विस्तार गर्ने नीतिअनुरूप व्यवसाय, सम्पत्ति, बहाल तथा अन्य सम्भावित राजस्व क्षेत्रको अभिलेखीकरण, अद्यावधिक तथा करदाता मैत्री राजस्व प्रशासनमार्फत नगरपालिकाको आन्तरिक आय सुदृढ गरिनेछ।

३. राजस्व प्रशासनलाई प्रविधिमैत्री, पारदर्शी र एकीकृत बनाउने उद्देश्यले आगामी श्रावण महिनादेखि **राजस्व व्यवस्थापन सम्बन्धी सूत्र (SuTRA) मोड्युल पूर्ण रूपमा (Full Phase) सञ्चालनमा ल्याइनेछ,** साथै लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन प्रणालीलाई समेत थप डिजिटल र व्यवस्थित बनाइनेछ।

४. सार्वजनिक खरिद, बजेट कार्यान्वयन, पेश्की व्यवस्थापन, बेरुजु फछ्र्यौट तथा खर्च नियन्त्रणलाई कानुनसम्मत, मितव्ययी र परिणाममुखी बनाउँदै वित्तीय अनुशासन, आन्तरिक नियन्त्रण तथा उत्तरदायित्व अभिवृद्धि गरिनेछ।

६. विविध

१. कमलामाई नगरपालिकाका विभिन्न क्षेत्रमा बढ्दो रूपमा देखिएको बाँदर, बदेल, निलगाई लगायतका वन्यजन्तुबाट कृषि उत्पादन, अन्नबाली, पशुधन तथा नागरिकको जीउधनमा पुगिरहेको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न प्रभावित क्षेत्र पहिचान गरी रोकथाम तथा नियन्त्रणका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ।

२. मानव– वन्यजन्तु द्वन्द्व व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाउन संघ, प्रदेश सरकार तथा सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरी दीर्घकालीन समाधान, सचेतना, संरक्षण तथा क्षति न्यूनीकरणका कार्यक्रमहरू चरणबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

आदरणीय नगरसभा सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा, आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्दै गर्दा मन स्वाभाविक रूपमा केही भावुक बनेको छ। स्थानीय तहको दोस्रो कार्यकालको "पाँचौं" वर्षमा आइपुग्दा विगत चार वर्षको यात्रा सम्झिरहेको छु। यो केवल योजना, बजेट र निर्माणको यात्रा मात्र नभई विश्वास, सहकार्य, चुनौती र सम्भावनाको साझा यात्रा पनि थियो।

सीमित स्रोतसाधन, वित्तीय हस्तान्तरणको अनिश्चितता र बढ्दो जनअपेक्षाका बीच पनि हामीले कमलामाईको विकास र समृद्धिका लागि इमानदार प्रयास गरेका छौं। जुनार फल्ने पहाडदेखि गर्मीमा आँप फल्ने भित्री तराईसम्म फैलिएको हाम्रो कमलामाई प्राकृतिक, सांस्कृतिक र आर्थिक सम्भावनाले सम्पन्न नगर हो। यही नगरको सेवा गर्ने अवसर पाउनु मेरो लागि गौरवको विषय बनेको छ।

संसारमा कुनै पनि पद, जिम्मेवारी र समय स्थायी हुँदैन। तर जनताको विश्वास, माया र साथ भने सधैं अमूल्य रहन्छ। सार्वजनिक जीवनमा निर्णय लिंदा सबैलाई सधैं एकै किसिमले सन्तुष्ट बनाउन सम्भव नहुन सक्छ, तर नगरको हित र विकासलाई केन्द्रमा राखेर गरिएको प्रत्येक प्रयासलाई यहाँहरूले सकारात्मक रूपमा ग्रहण गर्नुहुनेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

यस यात्रामा साथ दिनुहुने सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, कर्मचारी परिवार, राजनीतिक दल, सञ्चारकर्मी, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, विकास साझेदार तथा सम्पूर्ण नगरवासी दाजुभाइ– दिदीबहिनीप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु।

हामीलाई जनताले दिएको जिम्मेवारीको अवधि अझै बाँकी छ। बाँकी समयलाई अझ बढी परिणाममुखी, उत्तरदायी, नागरिकमैत्री बनाउँदै समृद्ध कमलामाई निर्माणको यात्रालाई थप दृढताका साथ अगाडि बढाउने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु।

प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रममाथि रचनात्मक छलफल तथा सर्वसम्मत स्वीकृतिका लागि हार्दिक अनुरोध गर्दछु।

धन्यवाद।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख
कमलामाई नगरपालिका

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

कमलामाई नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय, सिन्धुली

विनयोजन विधेयक २०८३

कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुली को आर्थिक बर्ष २०८३/८४ को सेवा र कार्यहरुको लागि स्थानीय सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने र विनियोजन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्ने बनेको विधेयक

नगर सभामा पेश मिति : २०८३/०३/१०

प्रस्तावना :

कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुलीको आर्थिक बर्ष २०८३/८४ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट केही रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्न वाञ्छनीय भएकोले, नेपालको संविधानको धारा २२९ को उप-धारा (२) बमोजिम कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुलीको नगरसभामा यो विधेयक स्वीकृतका लागि पेश गरिएको छ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(१) यस विधेयकको नाम "कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुलीको विनियोजन विधेयक, २०८३" रहेको छ।

(२) यो विधेयक स्वीकृत पछि श्रावण १ गतेबाट प्रारम्भ हुनेछ।

२. आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को निमित्त सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार :

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को निमित्त नगरकार्यपालिका, वडा समिति, विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुका निमित्त अनुसूचीहरुमा उल्लेखित अनुमानित आय तथा व्यय र वित्तीय व्यवस्थाको रकम समेत गरी जम्मा रकम रु. १,२६,६७,८६,९९५.०० (एक अर्ब छब्बीस करोड सड्सठ्ठी लाख छयासी हजार नौं सय पन्चानब्बे मात्र।) मा नबढाई निर्दिष्ट गरिए बमोजिम सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न सकिने छ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

३. विनियोजन :

(१) यस विधेयकद्वारा सञ्चित कोषबाट खर्च गर्न अधिकार दिइएको रकम आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को निमित्त कमलामाई नगरपालिका, सिन्धुलीको नगरकार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरिनेछ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कार्यपालिका, वडा समिति र विषयगत शाखाले गर्ने सेवा र कार्यहरुको निमित्त विनियोजन गरेको रकम मध्ये कुनैमा बचत हुने र कुनैमा अपुग हुने देखिन आएमा नगरकार्यपालिकाले बचत हुने शीर्षकबाट नपुग हुने शीर्षकमा रकम सार्न सक्नेछ । यसरी रकम सार्दा एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा रकमको २५ प्रतिशतमा नबढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुबाट अर्को एक वा एकभन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न तथा निकासा र खर्च जनाउन सकिनेछ। पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्था तर्फ विनियोजित रकम साँवा भुक्तानी खर्च र ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्य चालू खर्च शीर्षक तर्फ सार्न र वित्तीय व्यवस्था अन्तर्गत साँवा भुक्तानी खर्च तर्फ विनियोजित रकम ब्याज भुक्तानी खर्च शीर्षकमा बाहेक अन्यत्र सार्न सकिने छैन । तर, चालु तथा पूँजिगत खर्च र वित्तीय व्यवस्थाको खर्च ब्यहोर्न एक स्रोतबाट अर्को स्रोतमा रकम सार्न सकिनेछ ।

(३) उपदफा (२) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि एक शीर्षकबाट सो शीर्षकको जम्मा स्वीकृत रकमको २५ प्रतिशत भन्दा बढ्ने गरी कुनै एक वा एक भन्दा बढी शीर्षकहरुमा रकम सार्न परेमा नगरसभाको स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

(४) माथि जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रमलाई विभिन्न क्रियाकलापहरुमा विभाजन गरी कार्यान्वयन गर्न वा सो सम्बन्धमा थप स्पष्ट पार्नु पर्ने अवस्था देखिएमा नगरकार्यपालिका कार्यालयबाट नै गर्न सकिनेछ ।

(५) थप आम्दानी तथा खर्च गर्ने सम्बन्धमा यस नगरपालिकाबाट स्वीकृत आम्दानी भन्दा बढी हुने गरी कुनै श्रोतबाट आम्दानी प्राप्त भएमा कार्यालयबाट नै आम्दानी जनाउने र निर्णय गरी खर्च गर्न सकिनेछ । सशर्त आम्दानीको हकमा तोकिएको शीर्षकमा खर्च गर्न कुनै बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन । यसरी गरिएको आम्दानी र खर्च सो पश्चात बस्ने नगरसभामा अनुमोदनका लागि पेश गर्नु पर्नेछ ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

अनुसूची १

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट तथा कार्यक्रमको लागि प्रस्तावित श्रोत/अनुमान तथा खर्चको सीमा निर्धारण।

आय.			व्यय		
सि.न.	शीर्षक	रकम रु.	सि.न.	शीर्षक	रकम रु.
१	ब.स्या. मौज्दात	४५००००००.००	१	चालु संचालन तथा प्रशासनिक खर्च समेत	२८६,५००,०००.००
२	आन्तरिक श्रोत	११८४५०००.००	२	पुँजीगत संचालन तथा प्रशासनिक खर्च समेत	११,३००,०००.००
३	संघीय सरकार वित्तीय समानिकरण	१८४२०००००.००	३	संघीय सरकार सशर्त चालु अनुदान अनुदान	४,५०,१००,०००.००
४	संघीय सरकारबाट प्राप्त राजश बाडफाड (मुल्य अभिवृद्धीकर, अन्तःशुल्क र रोयल्टी)	१३६०१००००.००	४	संघीय सरकार विशेष अनुदान चालु	१,१००,०००.००
५	संघीय सरकार सशर्त अनुदान चालु	४५०१०००००.००	५	संघीय सरकार विशेष अनुदान पुँजीगत	६,१००,०००.००
६	संघीय सरकार विशेष अनुदान चालु	११०००००.००	६	प्रदेश विशेष चालु अनुदान	७,०००,०००.००
७	संघीय सरकार विशेष अनुदान पुँजीगत	६१०००००.००	७	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान चालु	७,३२६,०००.००
८	प्रदेश सरकार वित्तीय समानिकरण	११६१५५०००.००	८	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान पुँजीगत	४,०००,०००.००
९	प्रदेश सरकार राजश बाडफाड (सवारी कर)	८१९५५११५.००	९	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान र पालिका समेत	३०,०००,०००.००
१०	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान चालु	७३२६०००.००	१०	प्रकोप व्यवस्थापन कोष	४,०००,०००.००
११	प्रदेश सरकार सशर्त अनुदान पुँजिगत	४००००००.००	११	पुँजीगत अनुसन्धान तथा परामर्श	३,०००,०००.००
१२	प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान	१६००००००.००	१२	विभिन्न कार्यक्रमका लागि म्याचिंग फण्ड	४,०००,०००.००
१३	प्रदेश विशेष चालु अनुदान	७००००००.००	१३	लैंगिक हिंसा निवारण कोष	५००,०००.००
१४	बाडफाड प्राप्त हुने विज्ञापन कर	६४००००.००	१४	मर्मत संभार कोष	२,०००,०००.००
१५	ढुङ्गा, गिट्टी, बालुवा बिक्री	१४००००००.००	१५	सिटी हल निर्माण कोष (साँवा र ब्याज फिर्ता समेत)	६,०००,०००.००
१६	बाडफाड बाट प्राप्त हुने मालपोत रजिष्ट्रेशन	२०००००००.००	१६	नगरस्तरीय योजना कार्यक्रम	१०६,७८६,११५.००
१७	बाडफाड प्राप्त हुने मनोरञ्जन कर	१०००००.००	१७	विभिन्न विषयगत क्षेत्र तथा वडाहरुको कार्यक्रम	३१,०००,०००.००
१८	नगद लागत सहभागिता	३००००००.००	१८	लक्षित वर्ग कार्यक्रम	६,०००,०००.००
१९	विभिन्न कोषबाट प्राप्त हुने (युवा स्वरोजगार तथा प्रशासनीक भवन निर्माण कोष)	२८५०००००.००	१९	वडागत बजेट	११३,०००,०००.००
			२०	नगद लागत सहभागिता	३,०००,०००.००
			२१	कार्य सम्पन्न भई भुक्तानी बाँकी योजनाको व्यवस्था	३०,०००,०००.००
	जम्मा	१,२६६,७८६,११५.००		जम्मा	१,२६६,७८६,११५.००

0.00

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

अनुसूची २

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आ.व. २०८३/८४

सि.नं.	शीर्षक	आ.व. २०८१/८२ को यथार्थ आय	आ.व. २०८२/०८३ को संशोधित	आ.व. २०८३/८४ को अनुमान	
	कुल आय	१२४४७८४८९२८९	११०८३३२२८४३	१२६६८८९१११००	
क	आन्तरिक स्रोत राजस्व	८४९३३२८१।३१	९२६४०००००।००	१४७७४,०००।००	
११३१३	सम्पती कर	११८९१७६९.४६	१२५०००००,	१२५०५,०००	
११३१४	भूमिकर/मालपोत	१४,३९९.९१	५०,०००.००	५००००	
११३१७	घरजग्गा कर	२३५५५८९३.५४	१५५०००००,	१४५०५०००	
११३१८	बहाल बिटौरी कर	८८८१२४६.२१	८४०००००,	८००५०००	
११६११	अन्य कर	६७,६४८.५०	१०००००,	१५००००	
१४१५१	सरकारी सम्पतीको बहालबाट प्राप्त आय	१९९५००,	०	४०००००	
१४१९१	पर्यटन शुल्क	०	६५०००००,	-	
१४२११	कृषि उत्पादनको बिक्रीबाट प्राप्त आय रकम	१६,०००.००	०।००	०।००	
१४२१३	अन्य बिक्रीबाट प्राप्त आय	५२४०५०,	५५००००,	-	
१४२१८	बिद्युत सेवा शुल्क	२४,४८०.००	५०,०००.००	५००००	
१४२१९	अन्य सेवा शुल्क तथा बिक्री (चिन्धुलीगढी सहित)	१७८२०६६७.६६	२९००००००,	१५५२००००	
१४२२१	न्यायिक दस्तुर	४,२००.००	१०,०००.००	१००००	
१४२२४	परीक्षा शुल्क	१६०१५०,	२०००००,	२०००००	
१४२२९	अन्य प्रशासनिक सेवा शुल्क	२८२९०३.४२	४०००००,	४०००००	
१४२४१	पार्किङ शुल्क	२६९६७३०,	१००००००,	१००००००	
१४२४२	नक्सापास दस्तुर	२६०७३९१.६२	८००००००,	४१०००००	
१४२४३	सिफारिस दस्तुर	४७६३८४१.५४	६००००००,	६००००००	
१४२४४	व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर	८००९५०,	८५००००,	८५००००	
१४२४५	नाता प्रमाणित दस्तुर	५४५४०२,	५५००००,	५५००००	
	अन्य क्षेत्रको आय वन रोयल्टी		१२५०००००,	१२५०००००	
१४२४९	अन्य दस्तुर	३९८२९११.७	५५०००००	५५०००००	
१४३१२	प्रशासनिक दण्ड जरिवाना र जफत	५४४४९१.८८	६०००००,	७०००००	
१४३१३	धरौटी सदरस्याहा	६०,०००.००	२०००००,	२०००००	
१४५२१	प्रदुषण नियन्त्रण शुल्क	१७,१२४.५२	३०,०००.००	३००००	
१४५२९	अन्य राजश्व	१५१८५६०.३५	४००००००,	४००००००	
१४३११	व्यवसाय कर	३३७७७३९,	४५०००००,	४१०००००	
१४१११	बिक्रि	५७५२२०,	२०५००००,	२०५००००	
	जम्मा	८४९३३२८१।३१	९२६४०००००।००	१४७७४,०००।००	

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

ख	राजस्व बाँडफाँड	३१३९१००८३३५	३०२२७३२२७४३	२७३७५९९५००	
१	बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर र अन्तशुल्क	१२८३११९८०१९	१५०२७७५८३	१३६०१०००००|००	
२	बाँडफाँडबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर	१०२७८८१८७.८३	८३५६३७७७.६६	८१९५५९९५००	
३	बाँडफाँड प्राप्त हुने विज्ञापन कर	५८५५००.	५५००००.	६५००००|००	
४	बाँडफाँड बाट प्राप्त हुने बजार बहाल कर	११६६७८९७.०९	२२८९५०६३.७७	१५००००००|००	
५	वन रोयल्टी	१०६८२३.६३	०	०|००	
६	बाँडफाँड बाट प्राप्त हुने घर जग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर	५०७४२९७०८.५१	५५००००००.	२००००००००|००	
७	मनोरञ्जन कर	९०,०००.००	१००००००|००	१००००००|००	
जम्मा		३१३९१००८३३५	३०२२७३२२७४३	२७३७५९९५००	
ग	अन्य आय	५६१५१८४७९१३	७००००००००|००	४५००००००|००	
१	गत वर्षको नगद मौज्दात	५१५१८४७९.१३	७००००००००|००	४५००००००|००	
	जम्मा	५६१५१८४७९.१३	७००००००००|००	४५००००००|००	
घ	अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण	८२२९१०७२०|००	८३६९२२००|००	८२१७६६०००|००	
१	नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदान:	७५०५७७७२०|००	७८५६००००|००	७७०३०००००|००	
	१ वित्तीय समानीकरण अनुदान	१५३४२२७२०.	१८०५००००.	१८४२००००|००	
	२ सशर्त अनुदान (चालु)	५३१५७३०००.	५३८००००००.	५७०१०००००|००	
	३ सशर्त अनुदान (पुँजिगत)	१३९२००००.	२५५०००००.		
	४ समपूरक अनुदान	०|००	०|००	०|००	
	५ विशेष अनुदान चालु	३१५०००००.		९९००००००|००	
	विशेष अनुदान पुँजीगत		८९०००००.	६१००००००|००	
	जम्मा	७५०५७७७२०|००	७८५६००००|००	७७०३०००००|००	
२	प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदान:	१२३८५०००|००	८२०२२०००|००	५१४९६०००|००	
	१ वित्तीय समानीकरण अनुदान	१७७५१०००.	१७७७५०००|००	१६१६५०००|००	
	२ सशर्त अनुदान (चालु)	१७७८४०००.	२६२७७०००|००	७३५१०००|००	
	३ सशर्त अनुदान (पुँजिगत)	४९१६००००.	७७००००००|००	५००००००|००	
	४ समपूरक अनुदान	३०००००००.	२५००००००|००	१६००००००|००	
	५ विशेष अनुदान चालु	८००००००|००	६५००००००|००	७०००००००|००	
	जम्मा	१२३८५०००|००	८२०२२०००|००	५१४९६०००|००	
ङ	नगद लागत सहभागिता	१५४२२६८|००	३५००००|००	३००००००|००	
१	नगद लागत सहभागिता जम्मा	१५४२३२८.	३५००००|००	३००००००|००	
च	विविध कोषबाट प्राप्त			२८५००००|००	
१	विविध कोषबाट प्राप्त			२८५००००|००	
	कुल जम्मा राजस्व रकम	१२७०५८४५१३८१	११०६३३२२७४३	११६६७८९९५००	

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

अनुसूची ३

कार्यालय सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्च

		आ.व. २०८१/८२ को खर्च	आ.व. २०८२/८३ को संशोधित अनुमान	आ.व. २०८३/८४ को प्रस्तावित अनुमान	स्रोत		
					आन्तरिक स्रोत / राजस्व बाँडफाँड	संघ सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण	
						नेपाल सरकार	प्रदेश सरकार
	शीर्षक/कार्यक्रम						
१	पदाधिकारीहरुको भत्ता तथा अन्य सुविधा						
१	पदाधिकारी सुविधा	११५२०००००.००	११३५००००.००	११२५००००.००			
२	भ्रमण खर्च तथा दैनिक भत्ता	८००००००.००	३०००००.००	८०००००.००			
३	पदाधिकारी बैठक भत्ता	३१८८५००.००	३५०००००.००	३५०००००.००			
४	पदाधिकारीको अन्य सामाजिक सुरक्षा	०.००	६०००००.००	६०००००.००			
५	इन्धन	३५०००००.००	३५०००००.००	३५०००००.००			
२	कर्मचारी पारिश्रमिक तथा सुविधा						
१	तलब (स्थायी)	५८२२८०६०.१	६१५००००००.००	६००००००००.००			
२	महंगी भत्ता (स्थायी)	१००६३३३.	७००००००.००	७०५००००.००			
३	ज्यालादारी (करार सहित सबै)	१०२५०००.	१३५००००.००	१३५००००.००			
४	बैठक भत्ता	१८८७४४०.	२५०००००.००	२०५००००.००			
५	कर्मचारी पुरस्कार	११००००.	३०००००.००	३०००००.००			
६	अन्य सामाजिक सुरक्षा खर्च	०.००	६०००००.००	६०००००.००			
७	स्वदेश भ्रमण खर्च तथा दैनिक भत्ता केन्द्र कर्मचारी	११३४११९.	३३०००००.००	३३०००००.००			
८	स्वदेश भ्रमण खर्च तथा दैनिक भत्ता वडा स्थित कर्मचारी	७८३८४९.	१२०००००.००	१०००००००.००			
९	पोशाक	२११००००.	२५०००००.००	२३५००००.००			
१०	अन्य भत्ता	१०१०००.	२०००००.००	१०००००.००			
११	औषधी उपचार	०.००	६०००००.००	६०००००.००			
१२	कर्मचारी तालिम तथा क्षमता अभिवृद्धि	०.००	३०००००.००	३०००००.००			
१३	कर्मचारी कल्याण कोष	२००००००.००	२०००००.००	३५०००००.००			
३	कार्यालय संचालन सम्बन्धी खर्च						
१	कार्यालय इन्धन खर्च	७८३३४२१.	६००००००.००	६००००००.००			
२	कार्यालय मेसिन मर्मतसम्भार	२२९३०३४.	३००००००.००	३००००००.००			
३	पानी तथा बिजुली	३२८९००२.२१	६००००००.००	६००००००.००			
४	संचार खर्च	१०३४८८८.	१५०००००.००	१६०००००.००			
५	सूचना प्रणाली तथा सफ्टवेयर संचालन तथा मर्मतसम्भार	३७५०००.	६०००००.००	६०००००.००			
६	छपाई खर्च	८४८३५८.	१००००००.००	२००००००.००			
७	पत्रपत्रिका तथा विभिन्न सामग्री खरिद	२२२६२८.	११०००००.००	१३०००००.००			
८	सूचना तथा विज्ञापन प्रकाशन	१५०००००.	१८०००००.००	१६०००००.००			
९	कार्यालय भवन भाडा	६३५००००.	७०००००.००	७०००००.००			
१०	कार्यालय संचालन सामग्री	२९५८००८.४३	७०००००.००	७०००००.००			
११	पुस्तक तथा सन्दर्भ सामग्री	६८५८०.	१०००००.००	१०००००.००			
१२	सवारी साधन तथा मेसिनरी औजार भाडा	३१२३४३.	८०००००.००	१००००००.००			
१३	घर भाडा, वडा कार्यालय समेत	१५३३३५०.	११०००००.००	२००००००.००			
१४	वडा कार्यालय विविध खर्च	५०१२०००.	५५०००००.००	५६०००००.००			
४	सवारी सम्भार खर्च						
१	सवारी साधन सञ्चालन खर्च	५४०००००.००	५६०००००.००	५३०००००.००			
२	मेसिनरी तथा औजार सञ्चालन तथा मर्मत खर्च	१८२२९६.००	१६०००००.००	१००००००.००			
३	विविध कार्यालय सवारीको मर्मत खर्च	[illegible]	[illegible]	३००००००.००			

कमलामाई नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सिन्धुलीमाढी, बागमती प्रदेश, नेपाल

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

५	कार्यक्रम खर्च						
१	[illegible] कार्यक्रम		५०००००.००	५०००००.००			
२	[illegible] कार्यक्रम	१००००००.००	१००००००.००	५०००००.००			
३	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]	५०००००.००	५०००००.००			
४	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]	५०००००.००	५०००००.००			
५	विविध कार्यक्रम खर्च	[illegible]	३५०००००.००	३५०००००.००			
६	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]	५०००००.००	५०००००.००			
७	[illegible]	[illegible]	३३०००००.००	३५०००००.००			
८	[illegible]	[illegible]	३००००००.००	३००००००.००			
९	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]	५०००००.००	४०००००.००			
१०	[illegible] कार्यक्रम	०.००	५०००००.००	५०००००.००			
११	[illegible]	[illegible]	५०००००.००	५०००००.००			
१२	[illegible]	[illegible]	५०००००.००	६५०००००.००			
१३	[illegible]	[illegible]	५०००००.००	५०००००.००			
१४	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]	५०००००.००	४०००००.००			
१५	[illegible] कार्यक्रम	०.००	१२०००००.००	१५०००००.००			
१६	[illegible] कार्यक्रम	[illegible]	[illegible]	३००००००.००			
६	[illegible] तथा अन्य सेवा शुल्क						
१	[illegible]	[illegible]	८००००००.००	९६००००००.००			
२	अन्य सेवा शुल्क	[illegible]	५०००००.००	६०००००.००			
३	[illegible]	[illegible]	११५००००.००	१३३०००००-			
७	[illegible]	[illegible]	४५००००.००	३०००००.००			
८	बिमा, पर्खा, [illegible] तथा सेवा शुल्क	[illegible]	८०००००.००	९०००००.००			
९	विविध खर्च						
१	[illegible] खर्च	[illegible]	४०००००.००	६०००००.००			
२	[illegible] खर्च	[illegible]	३५०००००.००	१५०००००.००			
३	अन्य विविध खर्च	[illegible]	८००००००.००	३५०००००.००			
१०	[illegible] खर्च	[illegible]	१५०००००.००	१५०००००.००			
११	[illegible] खर्च	[illegible]	४००००००.००	४००००००.००			
१२	[illegible]	[illegible]	४०००००.००	५०००००.००			
१३	[illegible]	[illegible]	[illegible]	३५०००००.००			
१४	[illegible] खर्च	०.००	३०००००.००	३०००००.००			
१५	[illegible]	[illegible]	५०००००.००	४०००००.००			
१६	[illegible] खर्च	[illegible]	१००००००.००	२१०००००.००			
१७	[illegible]			५०००००.००			
	जम्मा चालु खर्च	[illegible]	[illegible]	[illegible]			
	पुँजीगत खर्च						
१	फर्निचर	[illegible]	१५०००००.००	१२०००००.००			
२	[illegible]	[illegible]	२५०००००.००	३५०००००.००			
३	[illegible]	[illegible]	१००००००.००	१००००००.००			
४	[illegible]	०.००	५०००००.००	५०००००.००			
५	[illegible]	[illegible]	४५०००००.००	[illegible]			
	जम्मा पुँजीगत खर्च	[illegible]	[illegible]	[illegible]			
	कुल खर्च	[illegible]	[illegible]	[illegible]			

कमलामाई नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सिन्धुलीमाढी, बागमती प्रदेश, नेपाल

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

कमलामाई नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
सिन्धुलीमाढी

विभिन्न शाखागत कार्यक्रमको खर्च सीमा संगठन तथा व्यवस्थापन (O & M) अनुसार

अनुसूची ४

क.सं.	क्षेत्रगत कार्यक्रम	चालु आर्थिक वर्ष २०८२/८३ संशोधित अनुमान	आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/८४ संशोधित अनुमान
१	सामान्य प्रशासन शाखा -सवारी तथा यान्त्रिक, -दर्ता-चलानी, -नगर प्रहरी	१२०००००.००	७०००००.००
२	आर्थिक प्रशासन शाखा -राजस्व प्रशासन उपशाखा	१५०००००.००	११०००००.००
३	योजना तथा अनुगमन शाखा	०.००	२०००००.००
४	पूर्वाधार विकास शाखा -घर नक्सा तथा शहरी विकास, -उर्जा विकास, खरिद, -वातावरण, फोहर मैला, विपद् व्यवस्थापन -नापी इकाई	५१०००००.००	४००००००.००
५	सामाजिक विकास शाखा -सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जिकरण, -महिला बालबालिका तथा समाज कल्याण	८३०००००.००	६००००००.००
६	शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा	३३५०००००.००	३०००००००.००
७	स्वास्थ्य शाखा	५००००००.००	४००००००.००
८	कृषि विकास शाखा	५९०००००.००	४००००००.००
९	सूचना प्रविधि तथा तथ्याङ्क शाखा	१५०००००.००	१००००००.००
१०	पशुपन्छी सेवा शाखा	५००००००.००	३५०००००.००
११	आर्थिक विकास -पर्यटन तथा संस्कृतिक प्रवर्द्धन, -उद्योग, -भूमि तथा सहकारी -रोजगार प्रवर्द्धन	४२०००००.००	३००००००.००
१२	जिन्सी तथा सार्वजनिक सम्पती व्यवस्थापन शाखा	०.००	१०००००.००
१३	आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखा	३०००००.००	२०००००.००
१४	कानून शाखा (न्यायिक समिति समेत)	११०००००.००	७०००००.००
१५	खेलकुद विकास समिति	३५०००००.००	२५०००००.००
	कुल जम्मा	७६००००००.००	६१००००००.००

Laser, Inkjet & Copier Label ST-1 A4 199.6mm x 287.1mm x 1 Oddy

महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट आ.व. २०८१/८२ अन्तिम लेखापरीक्षणका क्रममा कायम भएका अनियमित बेरुजु दफाहरूमध्ये आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ८९ बमोजिम प्रचलित कानूनअनुसार पुन्याउनुपर्ने रीत नपुगेका तर सरकारी सम्पत्ति हानि–नोक्सानी नभएका तथा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सम्परीक्षणका लागि सिफारिस भई आएका तपशिल बमोजिमका बेरुजु दफाहरूका सम्बन्धमा यस सम्मानित नगरसभामा छलफल हुँदा आगामी दिनमा यस्ता प्रकृतिका बेरुजुहरू न्यूनिकरण गर्दै जाने प्रतिबद्धतासहित उक्त बेरुजु दफाहरू सम्परीक्षणका लागि अनुमोदन गरी लगत कट्टाको लागि आवश्यक कारबाही गर्न श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

तपशिल:-

सि.नं	कायम भएको बेरुजु दफा नं	बेरुजुको मुख्य विवरण	बेरुजु रकम	लेखा समितिको निर्णय मिति	कार्यपालिकाको निर्णय मिति	बेरुजुको सम्बन्धमा पुष्टयाइ
१	५२	अमानतबाट योजना तथा कार्यक्रम	११,०६,३५३.००	२०८३/०३/०९	२०८३/०३/०९	आर्थिक वर्ष ०८१।८२ मा महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण भई प्राप्त अन्तिम प्रतिवेदनमा उल्लेखित बेरुजु वडा कार्यालय वा शाखाहरुबाट भएको अमानतको कार्य कार्यालयको आदेश एवं वडा समितिको निर्णय, वडा कार्यालयको सिफारिस बमोजिम तत्काल सेवा प्रवाह गर्नुपर्ने भएको अवस्थामा सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम ९८ को उपनियम १ र ३ बमोजिम अमानतबाट कार्य सम्पन्न भएको हुँदा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सम्परीक्षणको लागि सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
२	५७	प्रदेश समपुरक अनुदान	९०,४४,३३५.६	२०८३/०३/०८	२०८३/०३/०९	आ.व.०८१।०८२ मा वागमति प्रदेश सरकार समपुरक अनुदान तर्फ ३ वटा योजनाहरु भई कार्यान्वयन भएकोमा उक्त योजनाहरुको प्रस्ताव पठाउँदा एकपाखे छतिवन सिक्रे सडक स्तरोन्नतीको लागत अनुमान रु २०५१०६६१.४९ धुरावजार

www.oddyindia.com ST-1 A4

						ग्याङकोरीडोर सडक सतरोत्रतीको लागत अनुमान रु.२०५३६९४३.६८ चियाबारी केबरे केराबारी सडक स्तरोन्तीको लागत अनुमान रु. २०५२११५०.२२ स्वीकृत गरी बागमती प्रदेश सरकार र नगरपलाकीको ५०।५० प्रतिशतमा सञ्चालन हुने गरी प्रस्ताव पठाइएकोमा बागमति प्रदेश सरकारबाट योजना स्वीकृत भई आउँदा सबै योजनामा १ करोडका दरले जम्मा ३ करोड अनुदान स्वीकृत भई आएको हुँदा उक्त अनुदानलाई ५० प्रतिशत मानी लागत अनुमान तयार गरी कार्यान्वयन भएको । उक्त बेरुजुको सम्बन्धमा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
३	६०	अन्य निकायको खर्च	७७,६००.००	२०८३/०३/०९	२०८३/०३/०९	अन्तिम प्रतिवेदनमा उल्लेखित बेरुजू र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ मा समेत अन्य नियकालाई अनुदान दिन सक्ने व्यवस्था अनुसार भए बमोजिम सम्बन्धीत माग भई आएको तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ११ (२) छ को (७) र (८) बमोजिम भएको अन्य निकाय खर्च सम्बन्धमा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
४	६३	दरबन्दी भन्दा बढीलाइ तलब भुक्तानी	३९,६३,७०२.००	२०८३/०३/०९	२०८३/०३/०९	आर्थिक वर्ष ०८१।०८२ मा महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण भई प्राप्त अन्तिम प्रतिवेदनमा उल्लेखित बेरुजूको सम्बन्धमा नगरपालिकाको दैनिक कार्य, सरसफाई र दमकल तथा स्वास्थ्य संवेदनशिलतालाई मध्यनजर गर्दै तत्काल आवश्यकता परिपूर्तिका लागि १६औं नगर सभा तथा सगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणको आधारमा दरबन्दी भित्र रही नियुक्ती

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

						भएका उक्त बेरुजु लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सम्परीक्षणका लागि सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
५	६४	करारमा शिक्षक नियुक्ती	२,०८,२५०.००	२०८३/०३/०९	२०८३/०३/०९	कमालामाई नगरपालिका नगर शिक्षा नियमावली २०७५ शसोधन सहित परिच्छेद १ को नियम २ (ख) शिक्षक सहजकर्ताको सट्टामा नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतबाट तलब खाने गरी करारमा सट्टा शिक्षक नियुक्ती गर्ने प्रावधान बमोजिम कमला मा.वि. डुङ्गेवासमा करारमा सट्टा शिक्षक नियुक्त भएको हुँदा सम्परीक्षणको लागि लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित वेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
६	६५	करार कर्मचारी हित कोष	२७,३१,७९५.००	२०८३/०३/०९	२०८३/०३/०९	कमलामाई नगरपालिकाबाट मिति २०७६ पौष २२ गतेको नगर सभाबाट स्वीकृत भएको अस्थाई, करार कर्मचारी कल्याण बचत कोष ऐन, २०७६ मा व्यवस्था भए अनुसार करार कर्मचारीको मासिक तलबबाट निजले पाउने तलब भत्ताबाट ५ प्रतिशत र पालिकाबाट थप ५ प्रतिशत रकम कट्टा गरि कल्याण कोष मा जम्मा भई अवकास भएको अवस्था रकम भुक्तानी दिने गरी कानुनी व्यवस्थ भए अनुसार उक्त रकम प्रत्येक महिना दाखिला भएको हुँदा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सम्परीक्षणको लागि सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित वेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
७	७२.२/३	ओ.जे.टी. अनुदान गौमती मा.वि.	१,९५,०००.००	२०८३/०३/०८	२०८३/०३/०९	प्राविधिक कक्षा ९ र १२ को सञ्चालित विद्यालयलाई प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान रकम उपलब्ध गराईएकोमा हेरालुको पदमा श्री एक नारायण श्रेष्ठलाई नियुक्ती गरी पारिश्रमिक रकम

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

कमलामाई नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली बागमती प्रदेश, नेपाल

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

कमलामाई नगरपालिका नगर कार्यपालिकाको कार्यालय सिन्धुलीमाडी, सिन्धुली ३, बागमती प्रदेश, नेपाल

<table>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>दिएको हुँदा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सम्परीक्षणका लागि सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।</td></tr>
<tr><td>८</td><td>८२</td><td>विद्यार्थी संख्या भन्दा बढी बालविकास सहजकर्ता</td><td>१८,४८,०००.००</td><td>२०८३/०३/०८</td><td>२०८३/०३/०९</td><td>विद्यार्थि सख्याका आधारमा समायोजन गरिएको तर बालविकास सहजकर्ता मातृ विद्यालयमा नै कार्यरत रहेको र विद्यालय समायोजन भएको विद्यालयबाट नै तलव निकासा भएको हुँदा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
<table>
<tr><th>कार्यरत मातृ विद्यालय</th><th>समायोजन भएको विद्यालय</th></tr>
<tr><td>जनजागरण प्रा वि छतिवन</td><td>कालिका मावि धमिले जरायोटार</td></tr>
<tr><td>पञ्चकन्या प्रा वि तीनतले</td><td>कालिका मा वि पल्लोरामपुर</td></tr>
<tr><td>प्रा. वि. फलामे</td><td>कुण्डेश्वरी मा वि वेसारवेशि</td></tr>
<tr><td>प्रा. वि. सातधारा</td><td>चण्डेश्वरी मावि डाँडी</td></tr>
<tr><td>तिनकन्या प्रा वि सुनडाँडा</td><td>जनजागृत मावि निवुवाटार</td></tr>
<tr><td>भद्रकाली प्रा वि डुडभञ्ज्याङ</td><td>मा. वि. पिपलभञ्ज्याङ</td></tr>
<tr><td>वागेश्वरी प्रा वि</td><td>कमला मा वि तिनतले</td></tr>
<tr><td>शुभकामना प्रा वि थाक्लेफेदी</td><td>निमावि थाक्लेडाँडा</td></tr>
</table></td></tr>
<tr><td>९</td><td>८७</td><td>फरक शिर्षकमा खर्च</td><td>२,५२,०००.००</td><td>२०८३/०३/०८</td><td>२०८३/०३/०९</td><td>विगतका वर्षहरुमा परिवार योजना शिर्षक मार्फत रकम विनियोजन भई कार्यक्रम हुने गरेको । सोहि बमोजिम सो वर्ष पनि संघीय शर्सततर्फ परिवार योजना सेवा शिर्षकबाट शाखालाई थाहा नहुँदा गाँउघर क्लिनिक संचालन शिर्षकमा खर्च भएको उक्त रकमको सम्बन्धमा आगामी दिनहरुमा नदोहोरिने</td></tr>
</table>

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

						प्रतिबद्धता सहित लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सम्परीक्षणको लागि सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
१०	९२	खेलकुद सामाग्री खरिद	३०,०००.००	२०८३/०३/०८	२०८३/०३/०९	आर्थिक वर्ष ०८१।८२ मा नगरसभाबाट विनियोजन भए अनुसार वडा नं. ४ को कार्यालयमा भैपरी तथा कार्यक्रम शिर्षकमा विनियोजन रकमबाट सविता बुक्स एण्ड स्टेसनरी क.न.पा. ४ बाट बिल नं. १५० बाट रु. २०००, बिल नं. ११५१ बाट ७३५० र बिल नं. १११५ बाट १७५०० र बिल नं. ७९३ बाट ३१५० को विभिन्न खेलकुद सामाग्री खरिद गरेको सामाग्रीको भुक्तानी दिइएकोमा बिलको रङ तथा बिजक अनुरुप नमिलेको उक्त बेरुजुको सम्बन्धमा उक्त फर्मबाट कलर तथा बिजकको सम्बन्धमा पुर्ण जानकारी नहुँदा एक पटकको लागि सम्परीक्षण गरी पाउँ भनी निवेदन र वडाको सिफारिस अनुसार लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू सम्परीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
११	१००	उ.स.द्वारा मेसिनको प्रयोग	२०,४०,७६८.५	२०८३/०३/०८	२०८३/०३/०९	उपभोक्ता समितिबाट गरिने कार्यको हकमा सम्झौताको क्रममा नै ठेक्का मार्फत गराउन नपाइने शर्त समावेश गरिएकाव साथै निर्माण । मर्मत कार्य गर्दा माटो खन्ने कार्यको लागी ब्याक हो लोडर र केही योजनामा एक्साभेटर मेशिन प्रयोग भएको कामा लागत अनुमान तयार गर्दा नै नेपाल सकारबाट स्वीकृत नर्मस अनुसार स्विकृत दरर्ट बमोजिम नै दर विश्लेषण बमोजिम नै दर विश्लेषण गरीएको र सोही बमोजिम लाग अनुमान स्विकृत गरी कार्य गराईएको हुँदा लागत अनुमान नै प्राविधिक पुष्टयाँइ मानी कार्य भएको हुँदा लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट

						सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।
१२	६९	नपाउने सुविधा	२,०७,२०२।-	२०८३/०३/०८	२०८३/०३/०९	आर्थिक वर्ष ०८१।८२ मा महालेखापरीक्षकको कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण भई प्राप्त अन्तिम प्रतिवेदनमा उल्लेखित बेरुजू स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यले पाउने सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७७ बमोजिम वडा अध्यक्षहरुले तोकिएको सिमा भन्दा बढि प्रयोग भएको ईन्धन सम्बन्धमा वडाको विभिन्न योजना तथा कार्यक्रम अनुगमन, निरीक्षण गर्न तथा विभिन्न समयमा विकास निर्माण कार्यका लागि जिल्ला बाहिर जाँदा ईन्धन प्रयोग भएको उक्त इन्धन सम्बन्धमा १६औं अधिवेशनको दोश्रो बैठकको निर्णय नम्बर ५ बाट अनुमोदन समेत भएकोले लेखा समिति र नगर कार्यपालिकाबाट बेरुजु सम्परीक्षणको लागि सिफारिस भई आएकोले उक्त अनियमित बेरुजू समपरीक्षण गरी लगत कट्टाको लागि श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा सिफारिस गर्ने ।

उपेन्द्र कुमार पोखरेल
नगर प्रमुख

'स्वच्छ, सफा र समृद्ध शहर, हिमाल र तराईको मिलनवन्दु कमलामाई नगर'

कमलामाई नगरपालिका

नगरसभाको १७ औं अधिवेशन

बजेट बक्तव्य

आर्थिक वर्ष २०८३/८४

मिति २०८३-०३-१० गते बुधवार

कमलामाई नगरपालिका

नगरकार्यपालिकाको कार्यालय

सिन्धुली

कमलामाई नगरपालिका, नगरसभाको १७ औं अधिवेशन बैठकका अध्यक्ष एवं प्रमुखज्यू,

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, सभामा उपस्थित नगरसभा सदस्यज्यूहरु, उपस्थित नगरपालिकाका कर्मचारीहरु, सम्पूर्ण महानुभावहरुमा हार्दिक स्वागत तथा अभिवादन व्यक्त गर्दछु ।

१ नेपालको संविधानको धारा २३० तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ बमोजिम कमलामाई नगरपालिकाको उपप्रमुखको हैसियतले यस गरिमामय नगरसभा समक्ष आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को बजेट प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवका साथसाथै विशेष जिम्मेवारीको अनुभूति गरेको छु।

२ संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र नेपालको स्थापना, लोकतान्त्रिक अधिकार, सामाजिक न्याय, समावेशी राज्य व्यवस्था तथा समृद्ध समाज निर्माणका लागि आफ्नो अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात—अज्ञात शहीदहरूप्रति हार्दिक श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु। साथै विभिन्न लोकतान्त्रिक आन्दोलन, राजनीतिक परिवर्तन तथा सामाजिक रूपान्तरणका अभियानमा योगदान पुर्‍याउनुहुने अग्रज व्यक्तित्वहरू, घाइते तथा पीडित नागरिकहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु।

३ आजको विश्व अर्थतन्त्र तीव्र प्रविधिगत रूपान्तरण, कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) को विस्तार, नवप्रवर्तन, जलवायु परिवर्तनका प्रभाव, उत्पादन तथा आपूर्ति शृङ्खलाको पुनर्संरचना तथा बढ्दो प्रतिस्पर्धात्मकताबीच नयाँ अवसर र चुनौतीको संगममा उभिएको छ। यस्ता परिवर्तनहरूले विकासका परम्परागत सोच, कार्यशैली र सेवा प्रवाहका ढाँचामा समेत व्यापक परिवर्तन ल्याइरहेका छन्। यस परिवर्तित परिवेशमा स्थानीय सरकारहरू केवल सेवा प्रदायक निकाय मात्र नभई आर्थिक, सामाजिक तथा संस्थागत रूपान्तरणका प्रमुख संवाहकका रूपमा स्थापित हुँदै गएका छन्।

४ नेपालमा पनि आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणप्रति नागरिकको अपेक्षा थप बढिरहेको छ। उत्पादनशील क्षेत्रको विस्तार, उद्यमशीलताको विकास, रोजगारीका अवसर सिर्जना, सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा गुणात्मक सुधार तथा सुशासनको प्रत्याभूति आजका प्रमुख आवश्यकता बनेका छन्। यी आवश्यकता सम्बोधन गर्दै स्थानीय सम्भावना, सीप, स्रोत र अवसरलाई विकासको मूल आधार बनाउनु हाम्रो साझा दायित्व हो।

५ कमलामाई नगरपालिका कृषि, पर्यटन, प्राकृतिक सम्पदा, सांस्कृतिक विविधता तथा उद्यमशील जनशक्तिको दृष्टिले सम्भावनायुक्त नगरका रूपमा स्थापित हुँदै गएको छ। यी सम्भावनाहरूलाई उत्पादन, उत्पादकत्व, आयआर्जन, उद्यम विकास तथा रोजगारीसँग जोड्दै आत्मनिर्भर, उत्थानशील र प्रतिस्पर्धी स्थानीय अर्थतन्त्र निर्माण गर्नु यस बजेटको मूल उद्देश्य रहेको छ।

६ स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचित कार्यकालको अन्तिम वर्षमा प्रस्तुत गरिएको यो बजेट विगत चार वर्षमा हासिल भएका उपलब्धिहरूलाई संस्थागत गर्ने, सञ्चालनमा रहेका योजना तथा कार्यक्रमहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सम्पन्न गर्ने तथा आगामी विकास यात्राका लागि सबल आधार निर्माण गर्ने संकल्पको दस्तावेजका रूपमा रहेको छ। यस अवधिमा नगरवासीहरूले व्यक्त गर्नुभएको विश्वास, साथ, सुझाव र अपेक्षालाई आत्मसात् गर्दै विकास र सुशासनको यात्रालाई थप सुदृढ बनाउने प्रयास यस बजेटले गरेको छ।

७ प्रस्तुत बजेटले उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, कृषि तथा उद्यम प्रवर्द्धन, पूर्वाधार विकास, मानव पूँजी विकास, सामाजिक सुरक्षा, वातावरण संरक्षण, विपद् व्यवस्थापन, डिजिटल रूपान्तरण, वित्तीय सुशासन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहको प्रभावकारितालाई उच्च प्राथमिकतामा राखेको छ। सार्वजनिक स्रोत र साधनको अधिकतम सदुपयोग गर्दै प्रत्येक लगानीलाई नागरिकको जीवनस्तर सुधार र विकासको प्रत्यक्ष प्रतिफलसँग जोड्ने प्रयास गरिएको छ।

८ कमलामाई नगरपालिकाले अवलम्बन गर्दै आएको सहभागितामूलक योजना तर्जुमा, वडा केन्द्रित विकास, सामाजिक न्याय, समावेशीकरण, पारदर्शिता तथा उत्तरदायी शासन प्रणालीलाई यस वर्ष पनि निरन्तरता दिएको छ। विकासको प्रतिफल समाजका सबै वर्ग, क्षेत्र र समुदायसम्म न्यायोचित रूपमा पुऱ्याउने तथा नागरिक अपनत्व अभिवृद्धि गर्ने प्रतिबद्धता यस बजेटले लिएको छ।

९ आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को बजेट तर्जुमा गर्दा नेपालको संविधान, संघ तथा बागमती प्रदेश सरकारका नीति तथा कार्यक्रम, दिगो विकास लक्ष्य (SDGs), नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम, स्रोत अनुमान तथा बजेट सीमा निर्धारण समितिका सुझाव, स्थानीय राजस्व परामर्श समिति, विषयगत समिति, नागरिक समाज, निजी क्षेत्र, सञ्चार जगत् तथा नगरवासीहरूबाट प्राप्त सुझाव र अपेक्षालाई आधार बनाइएको छ।

१० यस सम्मानित नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेटसँगै आर्थिक विधेयक तथा विनियोजन विधेयकको अनुसूची १ देखि अनुसूची ४ सम्म समेत प्रस्तुत गरेको छु ।

आदरणीय नगरसभाका अध्यक्षज्यू तथा सदस्यज्यूहरु,

अब म आगामी चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को असार १० गतेसम्मको आय तथा व्ययको समिक्षा प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

आम्दानीतर्फको समिक्षा

११ चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ मा कुल रु. १,३०,५३,३५,२२७।४३ (अर्थात् एक अर्व तीस करोड त्रिपन्न लाख पैंतीस हजार दुई सय सत्ताइस रुपैयाँ त्रिचालीस पैसा मात्र) आय प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा २०८३ असार १० गतेसम्म रु. १,१२,६६,७२,६९५।६३ (अर्थात् एक अर्व बाह्र करोड छयसट्ठी लाख बहत्तर हजार छ सय पन्चानब्बे रुपैयाँ त्रिसट्ठी पैसा मात्र) प्राप्त भएको छ। यो कुल अनुमानित आयको ८६.३१ प्रतिशत हुन आउँछ।

१२ संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने बिभिन्न अनुदानतर्फ रु. ७५,४९,००,००० (अर्थात् पचहत्तर करोड उनन्चास लाख रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा असार १० गतेसम्म रु. ७३,३८,९६,९३६ (अर्थात् त्रिहत्तर करोड अठतीस लाख छयानब्बे हजार नौ सय छत्तीस रुपैयाँ मात्र) प्राप्त भएको छ। यो अनुमानित रकमको ९७.२२ प्रतिशत हो।

१३ संघीय वित्तीय समानीकरण अनुदानतर्फ रु. १८,०५,००,००० (अर्थात् अठार करोड पाँच लाख रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान रहेकामा असार १० गतेसम्म रु. १६,५०,६७,२५० (अर्थात् सोह्र करोड पचास लाख सत्सट्ठी हजार दुई सय पचास रुपैयाँ मात्र) प्राप्त भएको छ। यसरी रु. १,५४,३२,७५० (अर्थात् एक करोड चौवन्न लाख बत्तीस हजार सात सय पचास रुपैयाँ मात्र) बराबरको रकम संघीय सरकारबाट कटौती भई प्राप्त हुन सकेको छैन। यो कुल विनियोजनको ८.५५ प्रतिशत हुन आउँछ।

१४ प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विभिन्न अनुदानतर्फ रु. ८,२०,२२,००० (अर्थात् आठ करोड बीस लाख बाइस हजार रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा रु. ६,०७,३१,६१६ (अर्थात् छ करोड सात लाख एकतीस हजार छ सय सोह्र रुपैयाँ मात्र) प्राप्त भएको छ, जुन ७४.०४ प्रतिशत हो।

१५ संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने राजस्व बाँडफाँटतर्फ रु. ३०,२२,७३,२२७।४३ (अर्थात् तीस करोड बाइस लाख त्रिहत्तर हजार दुई सय सत्ताइस रुपैयाँ त्रिचालीस पैसा मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएकोमा रु. २०,९५,४५,५६४।७२ (अर्थात् बीस करोड

पन्चानब्बे लाख पैंतालीस हजार पाँच सय चौसट्ठी रुपैयाँ बहत्तर पैसा मात्र) प्राप्त भएको छ। यो अनुमानित रकमको ६९.३१ प्रतिशत हो।

१६ राजस्व बाँडफाँट अन्तर्गत मूल्य अभिवृद्धि कर तथा अन्तःशुल्कबाट प्राप्त हुने आय सन्तोषजनक रहे तापनि सवारी साधन कर, घरजग्गा रजिस्ट्रेशन दस्तुर तथा दहत्तर–बहत्तर बिक्रीबाट प्राप्त हुने आय अपेक्षाभन्दा कम रहेको छ।

१७ गत वर्षको बैंक मौज्दात बाहेक खुद आन्तरिक आयतर्फ रु. ९,२६,४०,००० (अर्थात् नौ करोड छब्बीस लाख चालीस हजार रुपैयाँ मात्र) राजस्व संकलन गर्ने लक्ष्य निर्धारण गरिएकोमा २०८३ असार १० गतेसम्म रु. ५,७९,१९,०५०।५० (अर्थात् पाँच करोड उनासी लाख उन्नाइस हजार पचास रुपैयाँ पचास पैसा मात्र) राजस्व संकलन भएको छ । यो वार्षिक लक्ष्यको ६२.५२ प्रतिशत हुन आउँछ ।

१८ आन्तरिक आयका स्रोतहरूमध्ये सम्पत्ति कर, बहाल कर, सेवा शुल्क, व्यक्तिगत घटना दर्ता दस्तुर तथा प्रशासनिक दण्ड जरिवानाबाट सन्तोषजनक प्रगति हासिल भएको छ। तथापि पर्यटन शुल्क, नक्सापास दस्तुर, व्यवसाय दर्ता दस्तुर तथा केही अन्य शीर्षकमा अपेक्षित उपलब्धि हासिल हुन सकेको छैन। आगामी आर्थिक वर्षमा राजस्वको दायरा विस्तार, कर प्रशासनको सुदृढीकरण तथा प्रविधिमैत्री राजस्व व्यवस्थापनमार्फत आन्तरिक आय अभिवृद्धिमा विशेष जोड दिइनेछ।

खर्च तर्फको समिक्षाः

१९ चालु आर्थिक वर्ष २०८२/०८३ को असार १० गतेसम्म SuTRA प्रणालीअनुसार कमलामाई नगरपालिकाको कुल वार्षिक बजेट रु. १,३०,५३,३५,२२७।४३ (अर्थात् एक अर्ब तीस करोड त्रिपन्न लाख पैंतीस हजार दुई सय सत्ताइस रुपैयाँ त्रिचालीस पैसा मात्र) रहेको छ। यसमध्ये चालुतर्फ रु. ९५,५२,००,८५१।७० (अर्थात् पन्चानब्बे करोड बाउन्न लाख आठ सय एकाउन्न रुपैयाँ सत्तरी पैसा मात्र), पुँजीगततर्फ रु. ३४,३५,३४,३७५।७३ (अर्थात् चौतीस करोड पैंतीस लाख चौतीस हजार तीन सय पचहत्तर रुपैयाँ त्रिहत्तर पैसा मात्र) र वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. ६६,००,००० (अर्थात् छैसट्ठी लाख रुपैयाँ मात्र) विनियोजन भएको छ।

२० असार १० गतेसम्म चालुतर्फ रु. ७६,७८,९८,६९०।५७ (अर्थात् छयहत्तर करोड अठहत्तर लाख अन्ठानब्बे हजार छ सय नब्बे रुपैयाँ सन्ताउन्न पैसा मात्र) खर्च भएको छ। यो चालु विनियोजनको ८०.३९ प्रतिशत हो।

२१ पुँजीगततर्फ रु. १७,८९,२४,३५७।६० (अर्थात् सत्र करोड उनान्नब्बे लाख चौबीस हजार तीन सय सन्ताउन्न रुपैयाँ साठी पैसा मात्र) खर्च भएको छ। यो पुँजीगत विनियोजनको ५२.०८ प्रतिशत हो।

२२ वित्तीय व्यवस्थातर्फ रु. २०,९२,२८४ (अर्थात् बीस लाख बयानब्बे हजार दुई सय चौरासी रुपैयाँ मात्र) खर्च भएको छ। यो वित्तीय व्यवस्था विनियोजनको ३१.७० प्रतिशत हो।

२३ चालु, पुँजीगत र वित्तीय व्यवस्था समेत गरी कुल रु. ९४,८९,१५,३३२।१७ (अर्थात् चौरानब्बे करोड उनान्नब्बे लाख पन्ध्र हजार तीन सय बत्तीस रुपैयाँ सत्र पैसा मात्र) खर्च भएको छ। यो कुल बार्षिक बजेटको ७२.६९ प्रतिशत हुन आउँछ।

२४ खर्चको संरचना हेर्दा चालु खर्चको प्रगति सन्तोषजनक रहेको छ भने पुँजीगत खर्चमा थप गति दिनुपर्ने अवस्था देखिन्छ। आगामी आर्थिक वर्षमा योजना छनोट, खरिद प्रक्रिया, कार्यान्वयन तालिका, अनुगमन तथा भुक्तानी प्रणालीलाई थप व्यवस्थित बनाई पुँजीगत खर्चको गुणस्तर र प्रभावकारिता अभिवृद्धि गरिनेछ।

आदरणीय नगरसभाका अध्यक्षज्यू तथा सदस्यज्यूहरु,

बजेटका चुनौती र अवसर

२५ नेपालको संविधानले स्थानीय तहलाई प्रदान गरेका अधिकारहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनका लागि आवश्यक कानुन, मापदण्ड तथा कार्यविधिहरूको समयानुकूल परिमार्जन र कार्यान्वयन अझै चुनौतीपूर्ण रहेको छ। यद्यपि संघीयता कार्यान्वयनको अनुभवसँगै स्थानीय सरकारको संस्थागत क्षमता, सेवा प्रवाह तथा उत्तरदायित्व निरन्तर सुदृढ हुँदै गएको छ।

२६ नगरपालिकाको वित्तीय संरचनामा संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने अनुदान र राजस्व बाँडफाँटको हिस्सा अझै प्रमुख रहेको छ। आन्तरिक आयको दायरा विस्तार गर्ने प्रयास जारी रहे तापनि अपेक्षित उपलब्धि हासिल गर्न थप सुधार आवश्यक छ। तथापि

शहरीकरण, व्यवसाय विस्तार, सम्पत्ति व्यवस्थापन तथा डिजिटल राजस्व प्रणालीमार्फत आन्तरिक स्रोत वृद्धि गर्ने पर्याप्त सम्भावना विद्यमान रहेको छ।

२७ सीमित स्रोतसाधनबीच नागरिकका बढ्दो अपेक्षा, पूर्वाधार विकासको आवश्यकता तथा गुणस्तरीय सेवा प्रवाह सुनिश्चित गर्नु चुनौतीपूर्ण रहेको छ। विकासका प्रतिफललाई दीर्घकालीन र दिगो बनाउन साना तथा छरिएका योजनाभन्दा रणनीतिक महत्वका आयोजना र कार्यक्रमलाई प्राथमिकता दिनुपर्ने आवश्यकता रहेको छ।

२८ चालु तथा प्रशासनिक खर्चको बढ्दो दबाबका बीच उत्पादनशील, आयमूलक तथा रोजगारमुखी क्षेत्रमा लगानी विस्तार गर्नु आजको प्रमुख चुनौती हो। सार्वजनिक खर्चको प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्दै उपलब्ध स्रोतलाई अधिकतम प्रतिफल दिने क्षेत्रमा केन्द्रित गर्नुपर्ने आवश्यकता देखिएको छ।

२९ संघ, प्रदेश र स्थानीय तहबीचको समन्वय, सहकार्य तथा साझेदारीलाई अझ प्रभावकारी बनाउनु आवश्यक रहेको छ। विशेषगरी विकास आयोजना, विपद् व्यवस्थापन तथा सार्वजनिक सेवा प्रवाहका क्षेत्रमा एकीकृत प्रयासमार्फत थप उपलब्धि हासिल गर्न सकिने अवसर रहेको छ।

३० जलवायु परिवर्तन, विपद् जोखिम तथा वातावरणीय चुनौतीहरू दिनप्रतिदिन जटिल बन्दै गएका छन्। यस्ता चुनौतीहरूको सामना गर्दै हरित विकास, वातावरण संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन तथा विपद् पूर्वतयारीका कार्यक्रमलाई सुदृढ बनाउनु आजको आवश्यकता हो।

३१ विश्व अर्थतन्त्रमा देखिएको अनिश्चितता, युवाशक्तिको बाह्य पलायन तथा सीमित रोजगारीका अवसरले स्थानीय अर्थतन्त्रमा समेत प्रभाव पारेको छ। तर कृषि आधुनिकीकरण, पर्यटन प्रवर्द्धन, उद्यमशीलता विकास, सूचना प्रविधि तथा कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) को उपयोगमार्फत नयाँ अवसरहरू सिर्जना गर्न सकिने बलियो आधार हामीसँग रहेको छ।

३२ जिल्ला सदरमुकाम समेत रहेको कमलामाई नगरपालिकामा कृषि, पर्यटन, व्यापार, सेवा तथा निजी लगानी विस्तारको उल्लेखनीय सम्भावना रहेको छ। स्थानीय स्रोत, प्रविधि, नवप्रवर्तन, निजी क्षेत्रसँगको सहकार्य तथा नागरिक सहभागिताको प्रभावकारी परिचालनमार्फत आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणलाई तीव्रता दिन सकिने विश्वास लिएको छ।

आदरणीय नगरसभाका अध्यक्षज्यू तथा सदस्यज्यूहरू

३३ अब म आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को बजेट तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु। बदलिंदो आर्थिक तथा सामाजिक परिवेश, नागरिकका बढ्दो अपेक्षा, सार्वजनिक स्रोतको सीमितता, विकासको गुणस्तरप्रतिको चासो तथा स्थानीय आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै उपलब्ध स्रोत, साधन र क्षमताको विवेकपूर्ण उपयोग हुने गरी आगामी आर्थिक वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गरेकी छु। बजेटका उद्देश्य हासिल गर्न देहायबमोजिमका क्षेत्रगत तथा कार्यक्रमगत प्राथमिकताहरू निर्धारण गरेकी छु ।

- सार्वजनिक सेवामा सरलता, शीघ्रता, जवाफदेहिता र नागरिक सन्तुष्टि अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू।
- आयआर्जन, स्वरोजगार, बजार पहुँच तथा स्थानीय आर्थिक क्रियाकलाप विस्तारमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरू।
- युवा पुस्ताको क्षमता अभिवृद्धि, सीप विकास, सिर्जनशीलता र नेतृत्व विकासलाई प्रोत्साहन गर्ने कार्यक्रमहरू।
- महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, ज्येष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका व्यक्ति तथा पछाडि पारिएका समुदायको पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्ने कार्यक्रमहरू।
- संस्थागत सुदृढीकरण, अभिलेख व्यवस्थापन, डिजिटल सेवा प्रणाली तथा कार्यसम्पादन सुधारमा केन्द्रित कार्यक्रमहरू।
- प्राकृतिक स्रोतको संरक्षण, जलाधार व्यवस्थापन, वातावरणीय सन्तुलन तथा विपद् प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रमहरू।
- स्थानीय कला, संस्कृति, सभ्यता, मौलिक पहिचान तथा धार्मिक–ऐतिहासिक सम्पदाको संरक्षण र प्रबर्द्धन गर्ने कार्यक्रमहरू।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, सडक, कृषि पूर्वाधार तथा सार्वजनिक उपयोगिताका संरचनाहरूको गुणस्तरीय विस्तार गर्ने कार्यक्रमहरू।
- सहकारी, सामुदायिक संस्था, निजी क्षेत्र तथा विकास साझेदारहरूसँग सहकार्य र साझेदारी विस्तार गर्ने कार्यक्रमहरू।

CamScanner

- परिणाममुखी योजना कार्यान्वयन, वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता तथा सुशासनलाई थप सुदृढ बनाउने कार्यक्रमहरू।

३४ प्रस्तुत प्राथमिकताहरूले नगरवासीको जीवनस्तरमा सकारात्मक परिबर्तन ल्याउने, सेवाप्रतिको विश्वास अभिवृद्धि गर्ने तथा कमलामाई नगरपालिकालाई थप व्यवस्थित, सक्षम र नागरिकमैत्री स्थानीय सरकारका रूपमा स्थापित गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुग्ने विश्वास लिएको छु।

३५ प्रस्तुत बजेटका प्रमुख उद्देश्यहरू देहायबमोजिम रहेका छन्–

- उत्पादन, उत्पादकत्व, उद्यमशीलता र रोजगारी अभिवृद्धिमार्फत स्थानीय अर्थतन्त्रलाई सबल, प्रतिस्पर्धी र गतिशील बनाउने।
- आर्थिक, सामाजिक तथा भौतिक पूर्वाधारको सन्तुलित विकासमार्फत नागरिकको जीवनस्तरमा गुणात्मक सुधार ल्याई समावेशी समृद्धिको आधार सुदृढ गर्ने।
- सुशासन, वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता, प्रविधिमैत्री तथा कृत्रिम बुद्धिमत्ता (AI) मा आधारित सार्वजनिक सेवा प्रवाहको विस्तारमार्फत उत्तरदायी, प्रभावकारी र नागरिकमैत्री स्थानीय शासन प्रणाली विकास गर्ने।

आदरणीय नगरसभाका अध्यक्षज्यू तथा सदस्यज्यूहरु

३६ आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि कुल रु. १ अर्ब २६ करोड ६७ लाख ८६ हजार ९ सय ९५ रुपैयाँ (अक्षरेपी एक अर्ब छब्बीस करोड सत्सठ्ठी लाख छयासी हजार नौ सय पन्चानब्बे रुपैयाँ मात्र) बराबरको आय अनुमान गरिएको छ।

३७ उक्त आयमध्ये संघीय सरकारबाट वित्तीय समानीकरण, सशर्त तथा विशेष अनुदान समेत गरी रु. ७७ करोड २ लाख रुपैयाँ (अक्षरेपी सतहत्तर करोड दुई लाख रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ।

३८ प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानीकरण, सशर्त, समपूरक तथा विशेष अनुदान समेत गरी रु. ५ करोड १४ लाख ९६ हजार रुपैयाँ (अक्षरेपी पाँच करोड चौध लाख छयानब्बे हजार रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ।

३९ संघीय सरकारबाट प्राप्त हुने मूल्य अभिवृद्धि कर, अन्तःशुल्क तथा वन रोयल्टी बाँडफाँटबाट रु. १५ करोड ६० लाख १० हजार रुपैयाँ (अक्षरेपी पन्ध्र करोड साठी लाख दश हजार

रुपैयाँ मात्र) तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने सवारी साधन कर बाँडफाँटबाट रु. ८ करोड १९ लाख ५५ हजार ९ सय ९५ रुपैयाँ (अक्षरेपी आठ करोड उन्नाइस लाख पचपन्न हजार नौ सय पन्चानब्बे रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ।

४० त्यसैगरी घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर बाँडफाँट, विज्ञापन कर तथा मनोरञ्जन करबाट रु. २ करोड ७ लाख ५० हजार रुपैयाँ (अक्षरेपी दुई करोड सात लाख पचास हजार रुपैयाँ मात्र) प्राप्त हुने अनुमान गरिएको छ। साथै नगरपालिकाको आन्तरिक राजस्व, अघिल्लो बर्षको मौज्दात तथा विभिन्न कोषमा रहेको रकम समेत गरी रु. १६ करोड ७२ लाख ७५ हजार रुपैयाँ (अक्षरेपी सोह्र करोड बहत्तर लाख पचहत्तर हजार रुपैयाँ मात्र) परिचालन गरिने अनुमान गरिएको छ।

४१ ढुङ्गा, गिट्टी तथा वालुवा बिक्रीबाट रु. १ करोड ५० लाख रुपैयाँ (अक्षरेपी एक करोड पचास लाख रुपैयाँ मात्र), नगद लागत सहभागिताबाट रु. ३० लाख रुपैयाँ (अक्षरेपी तीस लाख रुपैयाँ मात्र) तथा युवा स्वरोजगार कोष, प्रशासनिक भवन निर्माण कोष लगायत अन्य कोष तथा साझेदारी स्रोतहरूबाट प्राप्त हुने रकमलाई समेत आयको स्रोतका रूपमा समावेश गरिएको छ। उपलब्ध स्रोत, साधन र सम्भावनाको अधिकतम परिचालनमार्फत नगरपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिने विश्वास लिएको छु।

४२ अब म आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ को प्रस्तावित व्ययतर्फको विवरण प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु।

४३ प्रस्तुत आय अनुमानलाई आधार मानी नगरपालिकाका नीति तथा कार्यक्रम, बिकासका प्राथमिकता तथा नागरिकका आवश्यकतालाई सम्बोधन हुने गरी विभिन्न क्षेत्र तथा विषयगत कार्यक्रमहरूमा बजेट विनियोजन गरेकी छु। यस बजेटले विकास, सुशासन, सेवा प्रवाह तथा नागरिक समृद्धिको लक्ष्य हासिल गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने विश्वास लिएको छु। बजेटको विस्तृत विवरण विनियोजन विधेयक, २०८३ का विभिन्न अनुसूचीहरूमा समावेश गरिएको व्यहोरा सम्मानित सभासमक्ष प्रस्तुत गर्दछु।

आदरणीय नगरसभाका अध्यक्षज्यू तथा सदस्यज्यूहरु,

४४ विनियोजन विधेयक, २०८३ को अनुसूची–१ तपाईहरूका हातहातमा उपलब्ध रहेको छ। उक्त अनुसूचीमा उल्लेख भएबमोजिम आगामी आर्थिक वर्ष २०८३/०८४ का लागि कुल रु. १ अर्ब २६ करोड ६७ लाख ८६ हजार ९ सय ९५ रुपैयाँ (अक्षरेपी एक अर्ब छब्बीस

करोड सत्सट्ठी लाख छयासी हजार नौ सय पन्चानब्बे रुपैयाँ मात्र। बराबरको व्यय अनुमान प्रस्ताव गरेको छु ।

४५ नगरपालिकाको नियमित सेवा प्रवाह, प्रशासनीक सञ्चालन तथा संस्थागत सुदृढीकरणलाई प्रभावकारी बनाउन चालु सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्चतर्फ रु. २८ करोड ६८ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु । यस विनियोजनबाट संघीय सरकारले निर्धारण गरेको तलबमानमा भएको १० प्रतिशत वृद्धि, वृद्धि भएको तलबमा कार्य सम्पादनका आधारमा थप १० प्रतिशत प्रोत्साहन भत्ता समावेश गरेको छु । यस अन्तर्गत कार्यालय सञ्चालन तथा संस्थागत क्षमता अभिवृद्धिका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछन्। यसबाट सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी, उत्तरदायी र नागरिकमैत्री बनाउन सहयोग पुग्ने अपेक्षा लिएको छु।

४६ योजना कार्यान्वयनको गुणस्तर अभिवृद्धि, प्राविधिक व्यवस्थापन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाउन पुँजीगत सञ्चालन तथा प्रशासनिक खर्चतर्फ रु. १ करोड १३ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। यसबाट विकास निर्माण कार्यको प्रभावकारिता अभिवृद्धि भई बजेट कार्यान्वयन थप नतिजामुखी बन्ने अपेक्षा लिएको छु।

४७ शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, पशुपन्छी, सामाजिक सुरक्षा, रोजगार, पूर्वाधार तथा अन्य प्राथमिकताप्राप्त क्षेत्रका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न संघीय तथा प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सशर्त, विशेष तथा समपूरक अनुदानअन्तर्गतका कार्यक्रमहरूका लागि रु. ६३ करोड ५४ लाख ४१ हजार रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। यसबाट राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक प्राथमिकताका कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुने विश्वास लिएको छु।

४८ विपद् व्यवस्थापन, लैङ्गिक हिंसा निवारण, सार्वजनिक सम्पत्तिको मर्मत सम्भार, अनुसन्धान तथा परामर्श, म्याचिङ फण्ड तथा सिटी हल साँवा ब्याज भुक्तानी लगायतका विशेष प्रयोजनका कार्यक्रम तथा कोषहरूका लागि रु. २ करोड १६ लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। यसबाट विपद् प्रतिकार्य क्षमता अभिवृद्धि, सामाजिक संरक्षण, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण तथा नगरको दीर्घकालीन आवश्यकता सम्बोधन गर्न सहयोग पुग्ने अपेक्षा लिएको छु।

४९ नगरस्तरीय योजना तथा कार्यक्रमतर्फ रु. ९ करोड ६४ लाख ५५ हजार ९ सय ९५ रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। यस बजेटबाट नगरपालिकाको समग्र विकास, अन्तरवडा समन्वय आवश्यक पर्ने पूर्वाधार, आर्थिक तथा सामाजिक रूपान्तरणमा योगदान पुग्ने

कार्यक्रम, सेवा विस्तार तथा नगरको दीर्घकालीन विकासमा टेवा पुग्ने प्राथमिकताप्राप्त योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयन गरिनेछन्।

५० कृषि, शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन, युवा तथा खेलकुद, महिला विकास, वातावरण, सहकारी, उद्यम विकास लगायत विभिन्न विषयगत क्षेत्र तथा शाखामार्फत सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूका लागि रु. ६ करोड १० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। यसबाट विषयगत विकासका लक्ष्य हासिल गर्न तथा सेवा प्रवाहलाई थप प्रभावकारी बनाउन सहयोग पुग्ने अपेक्षा लिएको छु।

५१ महिला, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्ति, ज्येष्ठ नागरिक तथा पछाडि पारिएका समुदायको सशक्तीकरण, सहभागिता तथा क्षमता विकासका लागि लक्षित वर्ग कार्यक्रमतर्फ रु. ५० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। यसले समावेशी विकास र सामाजिक न्यायको प्रत्याभूति गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने विश्वास लिएको छु।

५२ स्थानीय सरकारको मूल आधार वडा तह नै भएको हुँदा नागरिकका आवश्यकता, माग र प्राथमिकतालाई स्थानीय तहमै सम्बोधन गर्ने उद्देश्यले वडा कार्यालयमार्फत सञ्चालन हुने योजना तथा कार्यक्रमहरूका लागि रु. ११ करोड २० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। उक्त रकममध्ये नगरपालिकाका १४ वटै वडा कार्यालयलाई विकास निर्माण तथा स्थानीय आवश्यकता सम्बोधन गर्न प्रति वडा रु. ८० लाखका दरले सिलिङ उपलब्ध गराउने व्यवस्था गरिएको छ। यसबाट वडा तहमा साना तथा मध्यम पूर्वाधार निर्माण, सामुदायिक विकास, सेवा प्रवाह सुधार तथा स्थानीय आवश्यकतामा आधारित योजना कार्यान्वयनमा थप प्रभावकारिता आउने विश्वास लिएको छु।

५३ कार्य सम्पन्न भई भुक्तानी गर्न बाँकी रहेका योजनाहरूको दायित्व व्यवस्थापनका लागि रु. ३ करोड रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु। साथै जनसहभागितामा सञ्चालन हुने योजनाहरूलाई निरन्तरता दिँदै विकास प्रक्रियामा नागरिकको अपनत्व, सहभागिता र साझेदारी अभिवृद्धि गर्ने नीति लिएको छु। यसबाट विकास निर्माण कार्यको निरन्तरता कायम रहनुका साथै योजनाहरूको दिगोपना र प्रभावकारिता थप सुदृढ हुने अपेक्षा लिएको छु।

५४ संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षण (O&M) बमोजिम कायम रहेका शाखा, उपशाखा तथा इकाइहरूमार्फत सेवा प्रवाह, संस्थागत सुदृढीकरण तथा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन गर्न रु. ६ करोड १० लाख रुपैयाँ विनियोजन गरेको छु जसलाई शाखागत रुपमा विभाजन गरीएको छ ।

५५ सामान्य प्रशासन शाखा अन्तर्गत सवारी तथा यान्त्रिक व्यवस्थापन, दर्ता—चलानी तथा नगर प्रहरीसम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु। यसबाट प्रशासनिक सेवा प्रवाह थप चुस्त, दुरुस्त र उत्तरदायी बन्ने अपेक्षा लिएको छु।

५६ आर्थिक प्रशासन शाखा तथा राजस्व प्रशासन उपशाखामार्फत वित्तीय अनुशासन, राजस्व परिचालन, लेखा व्यवस्थापन तथा आन्तरिक स्रोत अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु। साथै योजना तथा अनुगमन शाखामार्फत योजना तर्जुमा, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन प्रणालीलाई थप प्रभावकारी बनाइनेछ।

५७ पूर्वाधार विकास शाखा अन्तर्गत घर नक्सा तथा शहरी विकास, ऊर्जा विकास, सार्वजनिक खरिद व्यवस्थापन, वातावरण संरक्षण, फोहरमैला व्यवस्थापन, विपद् व्यवस्थापन तथा नापी इकाइमार्फत सञ्चालन हुने कार्यक्रमका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु। यसबाट व्यवस्थित शहरीकरण तथा दिगो पूर्वाधार विकासमा सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु।

५८ सामाजिक विकास शाखा अन्तर्गत सामाजिक सुरक्षा तथा पञ्जीकरण, महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याणसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु। यसबाट सामाजिक सुरक्षा, समावेशीकरण तथा सामाजिक न्याय प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने अपेक्षा लिएको छु।

५९ शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखामार्फत शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि, विद्यालय व्यवस्थापन, युवा सशक्तीकरण तथा खेलकुद विकाससम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

६० स्वास्थ्य शाखामार्फत आधारभूत स्वास्थ्य सेवा, जनस्वास्थ्य प्रवर्द्धन, स्वास्थ्य संस्थाको सुदृढीकरण तथा स्वास्थ्यसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु। साथै कृषि विकास शाखा र पशुपन्छी सेवा शाखामार्फत उत्पादन तथा उत्पादकत्व वृद्धि, व्यवसायीकरण, प्रविधि हस्तान्तरण तथा कृषकको आयआर्जन अभिवृद्धिका कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछन्।

६१ सूचना प्रविधि तथा तथ्याङ्क शाखामार्फत डिजिटल सेवा प्रवाह, सूचना व्यवस्थापन तथा तथ्याङ्क प्रणाली सुदृढीकरणका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु। यसबाट प्रविधिमैत्री, पारदर्शी तथा उत्तरदायी स्थानीय शासन प्रवर्द्धन हुने अपेक्षा लिएको छु।

६२ आर्थिक विकास क्षेत्र अन्तर्गत पर्यटन तथा सांस्कृतिक प्रवर्द्धन, उद्योग विकास, भूमि तथा सहकारी व्यवस्थापन र रोजगार प्रवर्द्धनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न बजेट विनियोजन गरेको छु। यसबाट स्थानीय अर्थतन्त्र चलायमान बनाउन, उद्यमशीलता विकास गर्न तथा रोजगारीका अवसर विस्तार गर्न सहयोग पुग्ने विश्वास लिएको छु।

६३ जिन्सी तथा सार्वजनिक सम्पत्ति व्यवस्थापन शाखा, आन्तरिक लेखा परीक्षण शाखा तथा कानून शाखा (न्यायिक समिति समेत) मार्फत सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली सुदृढीकरण, वित्तीय सुशासन तथा न्याय सम्पादनसम्बन्धी कार्यहरू प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

६४ खेलकुद विकास समितिमार्फत खेलकुद पूर्वाधार विकास, खेल प्रतिभा प्रोत्साहन तथा स्वस्थ, अनुशासित र सिर्जनशील युवा पुस्ता निर्माणमा योगदान पुग्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरेको छु।

अन्त्यमा,

६५ प्रस्तुत बजेटले नगरपालिकाको संस्थागत सुदृढीकरण, सेवा प्रवाहमा सुधार, उत्पादन तथा रोजगारी प्रवर्द्धन, पूर्वाधार विकास, सामाजिक न्याय तथा सुशासनका लक्ष्य हासिल गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याउने विश्वास लिएको छु। यस बजेटको सफल कार्यान्वयनका लागि सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि, कर्मचारी, निजी क्षेत्र, नागरिक समाज, सञ्चार क्षेत्र तथा नगरवासीहरूको सक्रिय सहभागिता र सहकार्यको अपेक्षा गरेको छु।

६६ स्थानीय तहको दोस्रो निर्वाचित कार्यकालको पाँचौं तथा अन्तिम बजेट प्रस्तुत गरिरहँदा विगत पाँच वर्षमा नगरवासीले प्रदान गर्नुभएको विश्वास, सहयोग र साथप्रति हार्दिक कृतज्ञता व्यक्त गर्न चाहन्छु। यस अवधिमा प्राप्त अनुभव, सिकाइ र उपलब्धिले कमलामाई नगरपालिकालाई थप सक्षम, जिम्मेवार र जनउत्तरदायी स्थानीय सरकारका रूपमा स्थापित गर्न महत्वपूर्ण योगदान पुऱ्याएको विश्वास लिएको छु।

६७ बजेट तर्जुमा प्रक्रियामा अमूल्य सुझाव, सल्लाह, मार्गदर्शन तथा सहयोग प्रदान गर्नुहुने नगर प्रमुखज्यू, सम्पूर्ण नगरसभा सदस्यज्यूहरू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, सम्पूर्ण कर्मचारीहरू, विषयगत समितिहरू, राजनीतिक दल, सञ्चारकर्मी, नागरिक समाज, विकास साझेदार तथा सम्पूर्ण नगरवासीप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछु। यस बजेटको प्रभावकारी कार्यान्वयनमा यहाँहरूको निरन्तर सहयोग प्राप्त हुने विश्वास लिएको छु।

६८ समृद्धि, सुशासन र साझा उत्तरदायित्वको यात्रामा हातेमालो गर्दै समुन्नत कमलामाई निर्माणको अभियानमा सबै नगरवासीलाई एकताबद्ध भई अघि बढ्न हार्दिक आह्वान गर्दछु।

धन्यवाद ।

मञ्जु देवकोटा
नगर उपप्रमुख
कमलामाई नगरपालिका,
सिन्धुली
मिति : २०८३/०३/१०